

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

SVEUČILIŠTE U RIJECI

FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI

**PROGRAM POSLIJEDIPLOMSKOGA SVEUČILIŠNOG STUDIJA
POVIJEST I DIJALEKTOLOGIJA HRVATSKOGA JEZIKA**

Rijeka, 2017.

Program je izrađen u okviru programa *Potporna reformi visokog obrazovanja – Uspostavljanje programa III. ciklusa (doktorski studiji)* Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske (danas: Hrvatska zaklada za znanost), br. 01.01/11; 2005./2006.

Dopusnica: Klasa: UP/I-602-04/07-13/00047, URBROJ: 533-07-08-0004, od 23. svibnja 2008.

Promjene studija: 17. 11. 2017.; 29. 9. 2016.; 6. 12. 2012.; 27. 9. 2012.; 16. 4. 2012.; 22. 12. 2010.

OBRAZAC I. – OPIS STUDIJSKOGA PROGRAMA

Opće informacije	
Naziv studijskog programa	Poslijediplomski sveučilišni studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"
Nositelj studijskog programa	Filozofski fakultet u Rijeci
Izvoditelj studijskog programa	Filozofski fakultet u Rijeci suradna institucija: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb
Tip studijskog programa	sveučilišni
Razina studijskog programa	sveučilišni poslijediplomski znanstveni doktorski studij
Akademski/stručni naziv koji se stječe završetkom studija	doktor/doktorica znanosti iz područja humanističkih znanosti, polja filologije, grane kroatistike
Naziv i šifra standarda kvalifikacije koja se stječe završetkom studija (ako je program upisan u Registar HKO-a)	-

1. UVOD

1.1. Razlozi za pokretanje studija

Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Rijeci ustrojava od 1977. godine diplomski kroatistički studij, u čijemu je jezičnome dijelu od početaka davan poseban naglasak na dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika. Rezultat toga usmjerenja bio je i 1998. godine pokrenut poslijediplomski studij Lingvistika s osobitim obzirom na dijalektologiju hrvatskoga jezika (sinkronijski i dijakronijski aspekt).

Promjene u visokoškolskom obrazovnom procesu prema načelima Bolonjske deklaracije iz 1999. godine i Berlinskoga komuniquea iz 2003. godine uključuju i nacionalni, kroatistički program u europski i svjetski prostor znanja. U tome su smislu na Filozofskome fakultetu u Rijeci pokrenuta tri preddiplomska i četiri diplomatska kroatistička studija, temeljena na europskom sustavu prijenosa bodova (ECTS) koji omogućava studentsku pokretljivost. Kruna uspostavljene obrazovne sheme 3+2+3 (trogodišnji sveučilišni preddiplomski studij + dvogodišnji sveučilišni diplomski studij + trogodišnji sveučilišni poslijediplomski studij) svakako je sveučilišni poslijediplomski doktorski studij, VIII. obrazovna razina prema EQF-u).

Ni jedno sveučilišno ni znanstveno središte u Republici Hrvatskoj u ovom trenutku nije u mogućnosti ustrojiti i izvesti studij kroatističke lingvistike s povijesnojezičnim i dijalektološkim usmjerenjem samo sa svojim postojećim nastavničkim kadrom. Razvidno je da takav program mora okupiti sve raspoložive istraživačke i nastavničke snage iz cijele Hrvatske. Stoga je i program sveučilišnoga poslijediplomskoga dokorskog studija Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika koncipiran u suradnji sa središnjom nacionalnom institucijom kojoj je cilj istraživanje hrvatskoga jezika – s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba. Također će na njemu kao nastavnici i mentori sudjelovati svi oni dijalektolozi, povjesničari hrvatskoga jezika i onomastičari koji se ovim dijelom jezikoslovlja bave u Hrvatskoj i inozemstvu, a imaju zvanje zvanje docenta, izvanrednoga profesora ili redovitoga profesora. Nositelji kolegija i suradnici koji su dali svoj pristanak i izradili svoj dio programa za rad na ovom studiju nastavnici su i istraživači hrvatskih sveučilišta i instituta te s inozemnih slavističkih katedri. Popis je nastavnika otvoren za one jezikoslovce, poglavito dijalektologe i povjesničare jezika, koji u međuvremenu doktoriraju i steknu uvjete za izbor u znanstvena i znanstveno-nastavna zvanja te budu nositelji ili suradnici na znanstvenim projektima.

Po kriteriju nastavnika i mentora studij je, dakle, općehrvatski. Studij računa na upisnike iz cijele Hrvatske, Hrvate iz dijaspore te inozemne kroatiste, pa je i po upisnicima općehrvatski.

Ovim se studijem osigurava reprodukcija visokoškolskoga nastavničkoga kadra za dijalektologiju i povijest hrvatskoga jezika, te reprodukcija istraživačkoga kadra za ta deficitarna područja. U današnjem političkom, društvenom i kulturnom trenutku hrvatski jezik valja i na dijalektološkom i na jezičnopovijesnom, a ne samo na standardnojezičnom planu istraživati i opisivati kao zasebni lingvistički entitet, a to stručnjake i istraživače dovodi u posve drugačiji položaj od nedavnoga (i još živućega) u kojemu je hrvatski jezik na svim planovima tretiran kao dio hrvatskosrpskoga jezičnog dijasistema.

Sveučilišni poslijediplomski doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika pripada onim znanstvenim poljima i granama koje je Nacionalno vijeće za znanost ocijenilo kao nacionalno prioritetne i strateški važne za državu Hrvatsku, a pripada i širem programu UNESCO-a za zaštitu malih jezika.

1.2. Procjena svrhovitosti s obzirom na potrebe tržišta rada u javnom i privatnom sektoru

Tržište rada za kadrove u humanističkom području nije veliko i uglavnom je vezano uz javni sektor. U području visokoga školstva i znanosti kroatistika, kao područje koje proučava nacionalni jezik, ostvaruje mogućnosti zapošljavanja na sveučilištima, znanstvenim institutima, ali i na veleučilištima, kulturnim institucijama, lokalnoj samoupravi i sl. Suvremena ispitivanja identiteta usko su vezana uz jezik, posebno uz povijest nacionalnoga jezika i terenske dijalekatske ostvaraje, što otvara nova područja zapošljavanja doktoranada.

1.2.1. Povezanost s lokalnom zajednicom (gospodarstvo, poduzetništvo, civilno društvo)

Usmjeravanje na istraživanja iz povijesti hrvatskoga jezika i dijalektologije izravno je vezano uz prostor Primorsko-goranske županije. To se vidi u segmentu povijesti hrvatskoga jezika time što je u Primorsko-goranskoj županiji smješten izuzetno veliki broj spomenika hrvatske pisane baštine od srednjega vijeka naovamo, zbog čega se ovaj prostor promatra i kao kolijevka glagoljice, te su omogućena istraživanja *in situ*.

U segmentu dijalektologije izvrstan je smještaj studija upravo na ovome prostoru, koji je obilježen svim trima hrvatskim narječjima i njihovim dijalektima, uključujući i prostore miješanja dijalekata, a u njemu su smješteni i urbani govori koje suvremena dijalektologija u novije vrijeme sve više istražuje.

1.2.2. Usklađenost sa zahtjevima strukovnih udruženja (preporuke)

Studij omogućava usavršavanje u području šire filološke struke te uže kroatističke. Dijalektološka i povijesnojezična su istraživanja temeljna istraživanja kroatističke znanosti, a imaju i svoju primijenjenu stranu, tako da je studij u kontaktu sa strukovnim udrugama na državnoj razini: Hrvatskim društvom za primijenjenu lingvistiku, Hrvatskim filološkim društvom i Društvom profesora hrvatskoga jezika. Studij i strukovna društva omogućavaju doktorandima izvannastvana usavršavanja.

1.2.3. Navesti moguće partnere izvan visokoškolskog sustava koji su iskazali interes za studijski program

Studij surađuje s dvije institucije iz sustava znanosti, s dvaznanstvena instituta: Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje i Staroslavenskim institutom, oba iz Zagreba. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje središnja je nacionalna institucija koja skrbi o hrvatskom jeziku, nositelj je velikoga broja znanstvenih projekata i suradna je institucija na našem studiju od osnivanja studija. Staroslavenski institut imenovan je Centrom izvrsnosti za staroslavenski jezik te članovi Centra izvrsnosti jamče kvalitetu svojimsudjelovanjem u izvođenju obveznih i izbornih kolegija iz područja staroslavenskoga jezika, a koji je dio povijesnojezičnoga segmenta studija. Doktorandima na našem studiju oba instituta omogućavaju sudjelovanje na projektima. Znanstveni novaci s obaju instituta već nekoliko generacija upisuju naš studij u Rijeci, premda postoje i doktorski studiji u Zagrebu, što govori o njihovoj ocjeni kvalitete našega studija.

1.3. Usporedivost studijskog programa sa sličnim programima akreditiranih visokih učilišta u RH i EU

Doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika analogan je dijelovima poslijediplomskih studija nacionalnih filologija na europskim sveučilištima, a svojim usmjeravanjem na povijesnojezični i dijalektološki dio jezikoslovnoga istraživanja otvara mjesto za kolaborativnost s navedenim studijima.

1.4. Otvorenost studija prema horizontalnoj i vertikalnoj pokretljivosti studenata u nacionalnom i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja

Studij je otvoren vertikalnoj pokretljivosti studenata, što se vidi u mogućnosti upisivanja studenata sa završenim nekroatističkim filološkim diplomskim studijima.

Studij je otvoren prema horizontalnoj pokretljivosti studenata, kao kroatistički studij u prvome redu u nacionalnom prostoru, ali svojom općeteorijskim segmentom i u međunarodnom prostoru visokoga obrazovanja i znanosti, a što se vidi kroz priznavanje ostvarenih ECTS bodova na drugim studijima. To se odnosi na studije s kojima Sveučilište u Rijeci i Filozofski fakultet u Rijeci već ostvaruju suradnju, ali smo otvoreni i novim suradnjama.

1.5. Usklađenost s misijom i strategijom Sveučilišta u Rijeci

Doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika usklađen je s misijom i strategijom Sveučilišta u Rijeci (2007.-2013.; 2014.-2020.). Od studija se očekuje da Staregiji Sveučilišta doprinese povećanim brojem obranjenih doktorata, povećanim brojem studenata koji studiraju u punom radnom vremenu, povećanim brojem aktivnih mentora, povećanim brojem objavljenih radova doktoranada...

1.6. Institucijska strategija razvoja studijskih programa (usklađenost s misijom i strateškim ciljevima institucije)

misijom i strategijom Filozofskoga fakulteta u Rijeci (2016.-2020.). Misija je: "Mi provodimo istraživanja u području humanističkih i društvenih znanosti." Strategija vezana uz naš studij opisana je ad. 3 Doktorski studiji. Osim onime što je opisano u sveučilišnoj strategiji ovdje je studij usmjeren privlačenju najkvalitetnijih doktoranada (ad. 3.3), stvaranjem prepoznatljivosti područja istraživanja (ad. 3.5) te usmjeravanju istraživačkoga rada doktoranada prema temama aktualnih znanstvenih porjekata (ad. 3.6).

Doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika usklađen je sa Strategijom razvoja znanstvenoistraživačkoga rada Filozofskoga fakulteta u Rijeci 2016.-2020. U Strategiji Filozofskoga fakulteta ciljevi su objedinjeni u četiri skupine strateških područja i politika, od kojih doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika sudjeluje u ostvarivanju treće skupine ciljeva: Doktorski studiji, dijelu ciljeva druge skupine ciljeva: Znanstveni projekti te pojedinačnim ciljevima drugih dviju skupina: Razvoj i povezivanje znanstvenih područja i polja i Odnos prema okruženju.

1. 7. Ostali važni podatci – prema mišljenju predlagača

Rezultati prvih generacija studenata upisanih na studij pokazuju završenost studija u visokom postotku za studente koji studiraju u punom radnom vremenu.

Pokazuje se i uspješnost u daljnjoj znanstvenoj karijeri jer su poslijedoktorandi izabrani u znanstveno zvanje znanstvenoga suradnika u prvoj godini nakon obranjene disertacije.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studijskog programa

Poslijediplomski sveučilišni studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"

2.1.1. Tip studijskog programa

sveučilišni

2.1.2. Razina studijskog programa

sveučilišni poslijediplomski doktorski

2.1.3. Područje studijskog programa

područje: humanističke znanosti, polje: filologija

2.2. Nositelj studijskog programa

Filozofski fakultet u Rijeci

2.3. Izvoditelj/i studijskog programa

Filozofski fakultet u Rijeci

suradna institucija: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb

2.4. Trajanje studijskog programa (navesti postoji li mogućnost pohađanja nastave u dijelu radnog vremena – izvanredni studij, studij na daljinu)

- studij u punom radnom vremenu: šest semestara
- studij u dijelu radnoga vremena: deset semestara

2.4.1. ECTS bodovi – minimalni broj bodova potrebnih da bi student završio studijski program

180 ECTS-bodova

2.5. Uvjeti upisa na studij i selekcijski postupak

Upis na doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika provodi se na temelju javnoga natječaja koji raspisuje Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta u Rijeci, u pravilu šest mjeseci prije početka nastave.

Pravo prijave imaju državljani Republike Hrvatske, a pod istim uvjetima i strani državljani.

Preduvjet za upis na doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika završen je sveučilišni diplomski studij iz područja jezikoslovlja s ukupno postignutih 300 ECTS bodova. Na doktorski studij Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika mogu se upisati diplomanti kroatističkoga studija (magistri hrvatskoga jezika i književnosti, magistri edukacije hrvatskoga jezika i književnosti, odnosno profesori hrvatskoga jezika i književnosti koji su završili studij prema studijskim programima prije reforme studija prema Bolonjskoj deklaraciji) te diplomanti opčelingvističkih, klasičnofiloloških i neofiloloških studija.

Pravo na upis imaju i pristupnici u zvanju magistra humanističkih znanosti, koje su stekli na osnovi studijskih programa započetih prije reforme visokoškolskoga obrazovanja 2005. godine. Takvo zvanje upisanim pristupnicima omogućava početak studija s već stečenih 40 do 60 ECTS bodova, što će konkretno za svakoga pristupnika odrediti Povjerenstvo za doktorski studij, vodeći računa o ravnoteži u postavljanju preduvjeta i priznavanju kredita ostvarenih u poslijediplomskim magistarskim studijima.

Utvrđi li Povjerenstvo za doktorski studij za pojedine pristupnike potrebu stjecanja dodatnih znanja iz područja jezikoslovlja, organizirat će se razlikovni program. Troškove razlikovnoga programa snose sami pristupnici, što utvrđuje Povjerenstvo za doktorski studij za svakoga pristupnika ponaosob.

Kriteriji i postupci odabira polaznika za upis na doktorski studij dijelom se temelje na kriterijima iz recenziranoga kurikulumu poslijediplomskoga studija Lingvistika s posebnim obzirom na dijalektologiju hrvatskoga jezika (sinkronijski i dijakronijski aspekt), a razlog je tome izrazito pozitivno iskustvo tada uspostavljenim visokim kriterijima, s čime smo upoznati u postupku istraživanja kvalitete studija provedenoga s gostujućim nastavnicima s drugih hrvatskih i inozemnih sveučilišta. Taj je temelj ovdje dopunjen novim kriterijima.

Kriteriji za upis na doktorski studij su sljedeći:

- visok prosjek ocjena tijekom preddiplomskoga i diplomskoga studija;
- preporuka mentora istraživačkoga rada ili preporuke dvaju sveučilišnih profesora;
- iskazana znanstvena znatiželja.

Iz predane dokumentacije dodatno će se vrednovati sljedeće:

- diplomatska radnja iz područja hrvatskoga jezika i općega jezikoslovlja;
- objavljeni radovi;
- studentske nagrade;
- priznanja kojima se pokazuje napredovanje u struci (npr. mentorstvo u školi i sl.);
- obavljena terenska jezična istraživanja;
- lektorska praksa.

U postupku upisa na prvu godinu vrednovat će se i sljedeće:

- rezultat klasifikacijskoga postupka (usmeni ispit / razgovor s Povjerenstvom za upis);
- ispit iz dvaju stranih jezika.

Tijekom studija uključuju se i drugi kriteriji za selekciju, koji su detaljno prikazani u poglavlju 3.5.2.

Iz toga je razvidno da će se upis na studij zasnivati na kriteriju izvrsnosti.

2.6. Ishodi učenja studijskog programa

2.6.1. Kompetencije koje polaznik stječe završetkom studija (prema HKO-u: znanja, vještine i kompetencije u užem smislu – samostalnost i odgovornost)

Cilj se doktorskoga studija Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika ne iscrpljuje u stjecanju novih općih i specifičnih znanja, pisanju i obrani doktorske radnje te stjecanju doktorata znanosti, nego dovodi do stjecanja niza općih i specifičnih kompetencija.

Opće su kompetencije sljedeće:

- istraživačke kompetencije, što uključuje kako samostalno istraživanje tako i sudjelovanje u timskome radu te organizaciju i rukovođenje timskim radom;
- visokorazvijene komunikacijske vještine;
- sposobnost iznošenja i branjenja svojih stavova, uz sposobnost aktivnoga slušanja i otvorenost za prihvaćanje tuđih stavova (i mentora i suradnika i oponenta);
- kompetencije u pretraživanju literature i stručnih baza podataka;
- kompetencije u vladanju modernom informacijskom tehnologijom;
- sposobnost djelatnoga raspoređivanja vremena za istraživanje;
- sposobnosti analize, sinteze i apstrakcije;
- sposobnosti kritičkoga mišljenja;
- razvoj kreativnosti;
- vještine uobličavanja znanstvenoga članka;
- vještine usmene i pisane prezentacije istraživačkoga rada;
- vještine vođenja rasprave temeljene na logičkoj argumentaciji;
- sposobnost suočavanja s uspjehom i neuspjehom.

Na doktorskome studiju Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika student stječe niz specifičnih kompetencija, od kojih navodimo najznačajnije:

- visoka razina autonomije u obavljanju istraživačkih zadataka;
- visoka razina primjene teorijskoga znanja;
- sposobnost pripreme prijedloga znanstvenoga istraživanja, metodologije i strategije;
- sposobnost razvoja novih metodoloških postupaka u jezikoslovlju;
- vještine kvalitetnoga vođenja jezikoslovnih istraživanja;
- sposobnost sudjelovanja, organiziranja i rukovođenja terenskim dijalektološkim istraživanjima;
- sposobnost sudjelovanja, organiziranja i rukovođenja tekstološkim istraživanjima;
- sposobnost sudjelovanja, organiziranja i rukovođenja onomastičkim istraživanjima;
- sposobnost stvaranja mreže suradnika za terenska istraživanja;
- sposobnost daljnega samostalnoga razvijanja i unaprjeđivanja u jezikoslovlju;
- sposobnost interpretacije rezultata nepredviđenih/neočekivanih u pripremi istraživanja;
- vještina znanstvenoga i popularno-znanstvenoga prezentiranja jezikoslovnih tema i sadržaja.

Studenti sječu potrebna znanja i vještine za samostalno djelovanje unutar akademske zajednice, a stjecanjem ovih kompetencija po završetku studija omogućava im se zapošljavanje primarno u znanstvenim i znanstveno-nastavnim, ali i drugim sličnim institucijama.

2.6.2. Mogućnost zapošljavanja (popis mogućih poslodavaca i usklađenost sa zahtjevima strukovnih udruga)

Po završenome studiju doktorandi se prvenstveno mogu zaposliti u sustavu znanosti i visokoga obrazovanja, u znanstvenim i znanstveno-nastavnim institucijama. Pored toga imaju mogućnost zapošljavanja u kulturnim institucijama, posebno onima koje njeguju hrvatski jezik i pisanu baštinu (npr. Matici hrvatskoj, Čakavskom saboru i sl.), potom u izdavaštvu, umjetničkim udrugama, na popularizaciji humanističkih znanosti i u lokalnoj samoupravi u sektoru društvenih djelatnosti.

2.6.3. Mogućnost nastavka studija na višoj razini

Doktori znanosti mogu nastaviti sa svojim poslijedoktorskim usavršavanje na hrvatskim i inozemnim sveučilištima te na projektima u znanstvenim institutima, čime doprinose razvoju svojih znanstvenih karijera.

2.7. Kod prijave diplomskih studija navesti preddiplomske studijske programe predlagača ili drugih institucija u RH s kojih je moguće upis na predloženi diplomski studijski program

ad 2.5.

3. Opis obveznih i/ili izbornih predmeta

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta (i/ili modula, ukoliko postoje) s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS – bodova (prilog: Tablica 1)

Detaljan opis nalazi se pod Tablica 1.

3.2. Opis svakog predmeta (prilog: Tablica 2)

Detaljan opis nalazi se pod Tablica 2.

Tablica 1.

3.1. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova

POPIS MODULA/PREDMETA – puno radno vrijeme							
Obvezni predmeti:							
Semestar: 1.							
PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS ¹	
Teorijski pristupi i metodologija u jezikoslovlju	dr. sc. Lada Badurina	10	0	0	6	O	
Hrvatski crkvenoslavenski jezik	dr. sc. Milan Mihaljević	6	0	2	4	O	
Povijest hrvatskoga jezika	dr. sc. Iva Lukežić dr. sc. Diana Stolac	14	0	4	8	O	
Uvod u poredbenu lingvistiku	dr. sc. Ranko Matasović	6	0	0	4	O	
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor				4		
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu				2		
Ostalo	Savjetnik studija				2		
Semestar: 2. (PRV)							
PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS	
Hrvatska narječja	dr. sc. Silvana Vranić dr. sc. Sanja Zubčić	18	0	6	12	O	
Izborni predmeti (izbor)	Tablica Izborni predmeti*				4	I	
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor				4		
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu				8		
Ostalo	Savjetnik studija				2		
Semestar: 3. (PRV)							
PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS	
Onomastika	dr. sc. Dunja Brozović Rončević	6	0	6	4	O	
Tekstologija	dr. sc. Amir Kapetanović	4	0	8	4	O	
Terenska dijalektološka istraživanja / Povijesnojezična istraživanja	dr. sc. Diana Stolac dr. sc. Silvana Vranić	4	0	8	4	O	
Izborni predmeti (izbor)	Tablica Izborni predmeti*				8	I	

¹ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor	4				
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu	4				
Ostalo	Savjetnik studija	2				
Semestar: 4. (PRV)						
PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS
Izborni predmeti (izbor)	Tablica Izborni predmeti*				8	I
Skupina Terenska istraživanja / Skupine Rad na tekstu / Onomastička istraživanja	Mentor				4	
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor				8	
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu				6	
Ostalo	Savjetnik studija				4	
Semestar: 5. (PRV)						
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor				15	
Izrada i obrana teme disertacije	Mentor				15	
Semestar: 6. (PRV)						
Izrada i obrana disertacije	Mentor				30	

POPIS MODULA/PREDMETA – dio radnog vremena

Obvezni predmeti:

Godina: 1. (DRV)

PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS ²
Teorijski pristupi i metodologija u jezikoslovlju	dr. sc. Lada Badurina	10	0	0	6	O
Hrvatski crkvenoslavenski jezik	dr. sc. Milan Mihaljević	6	0	2	4	O
Uvod u poredbenu lingvistiku	dr. sc. Ranko Matasović	6	0	0	4	O
Povijest hrvatskoga jezika	dr. sc. Iva Lukežić dr. sc. Diana Stolac	14	0	4	8	O
Hrvatska narječja	dr. sc. Silvana Vranić dr. sc. Sanja Zubčić	18	0	6	12	O
Ostalo	Savjetnik studija				2	

Godina: 2. (DRV)

PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS
Onomastika	dr. sc. Dunja Brozović Rončević	6	0	6	4	O
Tekstologija	dr. sc. Amir Kapetanović	4	0	8	4	O
Terenska dijalektološka istraživanja / Povijesnojezična istraživanja	dr. sc. Diana Stolac dr. sc. Silvana Vranić	4	0	8	4	O
Izborni predmeti (izbor)	Tablica Izborni predmeti*				8	I
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor				8	
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu				6	
Ostalo	Savjetnik studija				2	

² VAŽNO: Upisuje se O ukoliko je predmet obavezan ili I ukoliko je predmet izborni.

Godina: 3. (DRV)			
Izborni predmeti (izbor)	Tablica Izborni predmeti*	8	I
Skupina Terenska istraživanja / Skupine Rad na tekstu / Onomastička istraživanja*	Mentor	4	
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor	9	
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu	12	
Ostalo	Savjetnik studija	3	
Godine: 4. (DRV)			
Izborni predmeti (izbor)	Tablica Izborni predmeti*	4	I
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor	12	
Rad na projektu	Voditelj projekta ili suradnik na projektu	2	
Ostalo	Savjetnik studija	3	
Izrada i obrana teme disertacije	Mentor	15	
Godine: 5. (DRV)			
Konzultacije s mentorom i istraživanje	Mentor	6	
Izrada i obrana disertacije	Mentor	30	

Napomena:

* U istraživačkome dijelu studija u 3. i 4. semestru studenti u punom radnom vremenu obvezni su izabrati između ponuđenih kolegija iz skupine Terenskih istraživanja ili skupine Rad na tekstu. U 3. semestru ti su kolegiji usmjereni timske istraživanju i upoznavanju metodologije terenskoga odnosno tekstološkoga istraživanja, a u 4. semestru nastava je individualna i usmjerena na temu disertacije, pa su dodani i kolegiji iz skupine Onomastička istraživanja. Ovi kolegiji imaju izrazitu aplikativnu funkciju. Studenti u dijelu radnoga vremena ovaj istraživački segment studija imaju na 2. i 3. godini studija. Ponuđeni su modeli vezani uz znanstvene projekte te se u svakom ciklusu njihov popis mijenja.

Izborni predmeti:						
Semestar: 1. – 4. (PRV) / Godina: 2. – 4. (DRV)						
PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS
Metode digitalizacije narječne građe	dr. sc. Željko Jozić	2	2	0	4	I
Jezično posuđivanje u hrvatskom jeziku	dr. sc. Marija Turk	4	0	0	4	I
Hrvatski glagolizam	dr. sc. Marinka Šimić	4	0	0	4	I
Glasovni razvoj od praslavenskog do hrvatskog	dr. sc. Georg Holzer	4	0	0	4	I
Povijesna sintaksa	dr. sc. Anastazija Vlastelić	2	0	2	4	I
Jezik bosanskohercegovačkih franjevaca	dr. sc. Ivo Pranjković	2	0	2	4	I
Hrvatski književni jezik u 19. stoljeću	dr. sc. Diana Stolac	2	0	2	4	I
Čakavska akcentuacija	dr. sc. Sanja Zubčić	2	0	2	4	I
Čakavska morfologija	dr. sc. Silvana Vranić	2	0	2	4	I
Dijalekatska frazeologija	dr. sc. Marija Turk	2	0	2	4	I
Čakavski hrvatski književni jezik	dr. sc. Amir Kapetanović	2	2	0	4	I
Grafolingvistika i filologija	dr. sc. Mateo Žagar	2	0	2	4	I
Hrvatska jezična morfologija u dijakronijskoj perspektivi	dr. sc. Amir Kapetanović	2	0	2	4	I
Dijalekatska sintaksa	dr. sc. Irena Miloš	2	0	2	4	I
Hrvatska latinična grafija	dr. sc. Sanja Holjevac	2	0	2	4	I
Istraživanje nepromjenjivih riječi	dr. sc. Mihaela Matešić	2	0	2	4	I
Jezik i mediji: sinkronija i dijakronija	dr. sc. Anastazija Vlastelić	2	0	2	4	I
Uvod u povijesnu sociolingvistiku	dr. sc. Kristian Novak	2	0	2	4	I
Hrvatski jezik u dijaspori	dr. sc. Diana Stolac	2	0	2	4	I

Tablica 2.

3.2. Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Lada Badurina	
Naziv predmeta	Teorijski pristupi i metodologija u jezikoslovlju	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	6
	Broj sati (P+V+S)	10+0+0

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznati studente s različitim teorijskim pristupima (uglavnom strukturalističkim i poststrukturalističkim) kao i različitim metodološkim postupcima koji se primjenjuju u jezikoslovnim istraživanjima. Time se studente želi osposobiti za kritičko promišljanje o dijalekatskim i povijesnim pojavama hrvatskoga jezika te za primjenu jezičnoteorijskih spoznaja u (samostalnome) istraživačkome radu koji se temelji na kritičkom odnosu prema literaturi i/ili na terenskome istraživanju. Zadaća je kolegija usvajanje lingvističkog, sociolingvističkog, posebice dijalektološkog i povijesnojezičnog pojmovlja, teorijskih razlučnica, načela i metodologije primijenjene u dijalektologiji i povijesti jezika kao jezičnim disciplinama. Bitan je cilj razviti svijest o dijalektologiji i povijesti jezika kao jezikoslovnim disciplinama nužnim za opis hrvatskoga jezika u njegovoj cjelokupnosti: od organskih idioma (konkretnih i apstraktnih) u sustavu hrvatskoga jezika do djelomice artifičnih: bivših književnih jezika i suvremenoga standardnog jezika. Bitan je cilj i razviti sposobnost usklađivanja jezične dedukcije s jezičnom indukcijom. Cilj je pripremiti studenta na samostalno prijavljivanje i oblikovanje znanstvenih radova.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje sposobnosti znanstvenoga mišljenja, znanstvenoistraživačkih kompetencija, kompetencija za sveučilišni nastavni rad (samostalnost, planiranje i raspored vremena, prezentacija tema i raspravljanje o njima).
Specifični: osposobljavanje za razumijevanje povijesnojezičnoga i dijalektnoga fenomena – razvoja jezičnoga kontinuuma, tj. razvoja pojedinih jezičnih razina u prostoru (dijatopije) i vremenu (dijakronije); odnosa konkretnih i apstraktnih dijalektnih idioma; sposobnosti za opis i prezentiranje jezičnopovijesne i dijalektne građe (gramatike mjesnoga govora, opisa apstraktnih dijalektnih idioma; opisa po jezičnim razinama).

1.4. Sadržaj predmeta

Strukturalizam u jezikoslovlju: dihotomije. Poststrukturalizam i funkcionalni lingvistički pravci. Osnovno lingvističko pojmovlje; sociolingvističko pojmovlje; raslojavanja jezika – horizontalna i vertikalna stratifikacija; funkcionalno, socijalno, individualno i teritorijalno raslojavanje; osnovno pojmovlje u dijalektologiji (odnos organskoga idioma i osnove standardnoga jezika na svim jezičnim razinama; organski idiomi: mjesni govor, skupine govora, dijalekt, narječje; jezična razlikovnost (razlikovni kriteriji i njihova hijerarhija: razlikovnost na apstraktnoj, jezičnoj razini na temelju koje se narječja identificiraju kao sustavi sa sebi svojstvenim povijesnojezičnim, geografskim i socijetalnim identitetom, odnosno potvrđuju jezičnu individualnost podsustava unutar istoga jezika te razlikovnost na konkretnoj razini: arealne i lokalne značajke); mjesni govor kao polazište istraživanja u dijalektologiji (popis i opis); stupnjevita razlikovnost: djelomična razlika – divergencija unutar istoga jezika; djelomična sličnost – konvergencija; dvije razine razlika: prema međusobnim odnosima struktura (strukturni pristup) i odnosima prema jeziku ishodištu (genetski pristup, jezičnopovijesna komponenta), uz sociološki pristup; odnos dijatopije i dijakronije; izoglose; razvoj razina (fonologija, morfologija ...); osnovni jezičnopovijesni pojmovi i razdoblja: zapadni južnoslavenski prajezik, prahrvatsko razdoblje, starohrvatski ishodišni sustav; hrvatski crkvenoslavenski jezik hrvatske redakcije, hrvatski dijalekatski elementi; grafije za hrvatski jezik; stilizacije književnoga jezika kroz stoljeća, leksikografija. Socijalna stratifikacija jezika – tzv. urbana dijalektologija.

Dijalektološke metode; gramatika mjesnoga jezika na različitim jezičnim razinama; opisi, prikazi apstraktnih dijatopijskih idioma raznih rangova (/pod/skupina govora, /pod/dijalekt, /pod/narječje) na različitim jezičnim razinama; osnovni postupci lingvističke geografije (karte dijatopijske strukture, inventarne karte, razvojne karte za različite jezične razine); osnove dijalektološke leksikografije i leksikografije tijekom povijesti književnoga jezika; temelji historijske gramatike...

Metodologija znanstvenog rada na polju humanističkih znanosti. Metode znanstvenog istraživanja: induktivne i deduktivne. Metode jezikoslovnih istraživanja. Prikupljanje i obrada podataka. Pretraživanje bibliotečnih kataloga. Arhivska istraživanja. Priprema i organizacija. Prikupljanje građe. Interpretiranje dokumenata. Problematizacija. Analiza, sinteza. Rad s *online* bazama podataka (*Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Hrvatski nacionalni korpus, Hrvatski elektronski tekstovni arhiv – HETA, Hrvatski E-tekst projekt* i sl.). Pretraživanja i njihova primjena u znanstvenom istraživanju. Terenska istraživanja. Obrada teksta na računalu. Upotreba programskih alata (računalni pravopis – *spelling-checker*, gramatički tezaursus, rječnik sinonima i sl.). Značajke znanstvenog iskaza (govorenog i pisanog). Oblici akademskog diskursa. Pojam i vrste znanstvenih djela. Struktura i kompozicija znanstvenoga djela: naslov, sadržaj, uvod, razrada, zaključak, sažetak, popis literature. Pisanje i organizacija teksta i tehnička obrada znanstvenoga djela.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Aktivno sudjelovanje u nastavi, samostalno istraživanje za nastavu, prikaz apsolvirane literature; seminarski rad; izlaganje rada; položen usmeni ispit.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Halliday, M. A. K. (2007) *Language and Society*, ur. J. J. Webster (osobito tekstovi o sociolingvističkoj teoriji).
 Halwachs, Dieter W. (2000) „Sociolingvistika“, *Uvod u lingvistiku*, priredila Z. Glovacki-Bernardi, Zagreb, str. 191–216.
 Jakobson, Roman (2008) *O jeziku*, preveo D. Lalović, Zagreb (posebno cjelina „Dimenzije jezika: Invarijante i varijante kroz vrijeme i prostor“).

Kovačec, August (2001) „Ferdinand de Saussure i strukturalizam“, *Uvod u lingvistiku*, priredila Z. Glovacki-Bernardi, Zagreb, str. 75–153.

Oraić Tolić, Dubravka (2011) *Akademsko pismo*, Zagreb.

Saussure, de Ferdinand (2000) *Tečaj opće lingvistike*, preveo V. Vinja (naročito cjeline o dijakronijskoj lingvistici te zemljopisnoj lingvistici), Zagreb.

Silić, Josip (2006) *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*, Zagreb (tekstovi „Hrvatski jezik kao sustav i kao standard“, „Lingvističke i sociolingvističke zakonitosti“. „Hrvatski standardni jezik i hrvatska narječja“)

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Badurina, Lada – Brala Vukanović, Marija – Matešić, Mihaela – Novak, Kristian (2013) *Izdavački standard Sveučilišta u Rijeci*, Sveučilište u Rijeci,

http://www.uniri.hr/files/vijesti/IZDAVA%C4%8CKI%20STANDARDI%20SVEU%C4%8CILI%C5%A0TA%20U%20RIJECI_finalno.pdf

Badurina, Lada – Palašić, Nikolina (2010) „Ispod teksta: Bilješka o fusnoti“, *Riječki filološki dani 8*, Rijeka, str. 451–464.

Buchberger, Iva (2012) *Kritičko mišljenje*, Rijeka (4. poglavlje: Metodološki okvir za analizu i kritiku).

Gačić, Milica (2001) *Pisanje i objavljivanje znanstvenih i stručnih radova*, Zagreb.

Jakobović, Zvonimir (2014) *Pisanje i uređivanje stručnih i znanstvenih publikacija*, Zagreb.

Labov, William (1972) *Language in the Inner City* (ili *The Social Stratification of English in New York City*)

Matešić, Mihaela (2010) „O sažetku opširno“, *Riječki filološki dani 8*, Rijeka, str. 465–476.

Mejovšek, Milko (2003) *Uvod u metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima*, Jastrebarsko – Zagreb.

Milat, Josip (2005) *Osnove metodologije istraživanja*, Zagreb.

Silobrčić, Vlatko (1983) *Kako sastaviti i objaviti znanstveno djelo*, Zagreb.

Tkalac Verčić, Ana – Sinčić Čorić, Dubravka i Pološki Vokić, Nina (2010) *Priručnik za metodologiju istraživačkog rada (Kako osmisliti, provesti i opisati znanstveno i stručno istraživanje)*, Zagreb.

Zelenika, Ratko (2000) *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog rada*, Rijeka.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta i predavanja; evaluacija kolega; uspjeh na ispitu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Milan Mihaljević	
Naziv predmeta	Hrvatski crkvenoslavenski jezik	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	6+0+2

1. OPIS PREDMETA			
1.1. Ciljevi predmeta			
Cilj je kolegija upoznati studente s jezikom koji je nekoliko stoljeća služio kao književni jezik na dijelu hrvatskoga narodnoga prostora, a još dulje kao liturgijski jezik nekih biskupija Katoličke crkve u Hrvatskoj. Tekstovi toga jezika služili su kao uzor u trenutku kada se počinje oblikovati hrvatski književni jezik utemeljen na hrvatskim govornim idiomima.			
1.2. Uvjeti za upis predmeta			
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet			
<u>Opći:</u> Razvijanje sposobnosti jezikoslovnoga razmišljanja, posebice s obzirom na odnos sinkronije i dijakronije, razumijevanje odnosa između stanja i procesa te uočavanje činjenice da sinkronija nikada ne demantira dijakroniju ako ispravno tumačimo jezične zakonitosti. <u>Posebni:</u> Razumijevanje jezične situacije u srednjem vijeku: trojezičnost (latinski, starocrkvenoslavenski, hrvatski) i tropismenost (glagoljica, ćirilica, latinica) hrvatske srednjovjekovne kulture. Uočavanje i razumijevanje supostojanja i preklapanja staroslavenskih i starohrvatskih jezičnih izraza na istom jezičnom sadržaju. Sposobnost jezikoslovnoga i tekstološkoga tumačenja najstarijih hrvatskih tekstova.			
1.4. Sadržaj predmeta			
Hrvatski crkvenoslavenski jezik kao jedna od inačica najstarijega slavenskoga književnog jezika koji zovemo staro(crkveno)slavenski. Redakcije i recenzije toga jezika. Hrvatska inačica kao liturgijski jezik (jezik glagoljčnih misala, časoslova, rituala) i kao književni jezik (jezik beletrističkih i pravnih tekstova). Gramatičke osobitosti toga jezika, posebice s obzirom na kanonski staroslavenski i s obzirom na druge inačice najstarijega slavenskoga književnog jezika. Hrvatski crkvenoslavenski tekstovi prema Septuaginti i prema Vulgati. Miješanje elemenata toga jezika s književnom čakavštinom i kajkavštinom - pokušaj stvaranja općehrvatskoga književnog jezika.			
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari			
1.7. Obveze studenata			
Samostalno istraživanje koje rezultira izradom seminarskoga rada; usmeni ispit.			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad

nastave							
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Samostalno istraživanje koje rezultira izradom seminarskoga rada; usmeni ispit.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Damjanović, S., *Staroslavenski jezik*, peto (2005) ili šesto (2006) izdanje, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada.
Damjanović, S., *Slovo iskona*, Staroslavenska/starohrvatska čitanka, Matica hrvatska, Zagreb 2004.²
Hamm, J., *Hrvatski tip crkvenoslavenskog jezika*, Slovo 13, Zagreb 1963, 43 - 68.
Hrvatski crkvenoslavenski jezik, prir. M. Mihaljević, Hrvatska sveučilišna naklada – Staroslavenski institut, Zagreb 2014.
Mali staroslavensko - hrvatski rječnik, Sastavili: S. Damjanović, I. Jurčević, T. Kuštović, B. Kuzmić, M. Lukić, M. Žagar, Matica hrvatska, Zagreb 2004.
Mihaljević, M., *Jestno - niječna pitanja u hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku*, Suvremena lingvistika 43/44, Zagreb 1997.
Tandarić, J., *Staroslavenski jezik hrvatskih glagoljaša*, u knjizi Hrvatskoglagoljska liturgijska književnost, Zagreb 1993, 71 - 77.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Damjanović, S., *Tragom jezika hrvatskih glagoljaša*, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb 1984.
Damjanović, S., *Rezultati i perspektive istraživanja jezika Bašćanske ploče*, u zborniku 900 godina Bašćanske ploče, Baška 2000, 57 - 67.
Hercigonja, E., *Metodološke pretpostavke jezikoslovne analize hrvatskoglagoljskih zbornika 14 - 16. stoljeća*, u knjizi Nad iskonom hrvatske knjige, Zagreb 1983, 297 - 302.
Hercigonja, E., *Tropismena i trojezična kultura hrvatskog srednjovjekovlja*, Matica hrvatska, Zagreb 2006.²
Jurčević, I., *Problem funkcije determiniranih i indeterminiranih glagola kretanja u staroslavenskom i crkvenoslavenskom jeziku hrvatske redakcije*, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb 1990.
Jurčević, I., *Jezik hrvatskoglagoljskih tiskanih brevijara*, Osijek 2002.
Malić, D., *Na izvorima hrvatskoga jezika*, Zagreb, 2002.
Mihaljević, M., *Generativna fonologija hrvatske redakcije crkvenoslavenskog jezika*, Zagreb 1991.
Mihaljević, M., *Deklinacija imenica u najstarijim hrvatskoglagoljskim fragmentima*, u zborniku Glagoljica i hrvatski glagolizam, Zagreb - Krk 2004.
Nazor, A., *Jezični kriteriji pri određivanju donje granice crkvenoslavenskog jezika u hrvatsko - glagoljskim tekstovima*, Slovo 13, Zagreb 1963, 68 - 86.
Vončina, J., *Jezična starina u hrvatskom petrarkizmu*, Prilozi za VIII. međunarodni slavistički kongres, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb 1978, 141 - 162.
Žagar, M., *Kako je tkan tekst Bašćanske ploče*, Hrvatsko filološko društvo, Zagreb 1997.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska ocjena izvedbe cijeloga predmeta i pojedinih predavanja, analiza uspješnosti seminarskih radova i istraživačkih zadataka.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Iva Lukežić dr. sc. Diana Stolac	
Naziv predmeta	Povijest jezika kao gramatičke strukture	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	8
	Broj sati (P+V+S)	14+0+4

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija pokazati studentima razvoj gramatičke strukture hrvatskoga jezika od pretpovijesti (9. st.) do konca 18.st. na svim razinama: fonološkoj, morfološkoj, rječotvornoj i sintaktičkoj. Naglasak je na onim segmentima koji razlikuju narječja i posebno na odnosu štokavsko narječje- standardni jezik.

U dijelu kolegija vezanom uz pisani jezik cilj je upoznati studente s osnovnim načinima, načelima i metodologijom povijesnojezičnih istraživanja. Temeljni je cilj kolegija upoznati razvoj pismenosti i odnose među narječjima u procesu standardizacije hrvatskoga jezika kroz sve etape njegova razvoja, čime će se studentima omogućiti razumijevanje izbora nacionalnoga književnog jezika u 19. st. te njegovih značajki. Također će se studentima omogućiti kreativno čitanje hrvatskih književnih tekstova svih razdoblja te ih osposobiti za provedbu egzaktne lingvostilističke interpretacije tekstova.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje kritičkoga mišljenja; razvijanje sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere (samostalan rad, planiranje rada i korištenja vremena, organizacijske sposobnosti); sposobnost prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima;

Specifični: usvajanje osnovnih razvojnih procesa organskih idioma, njihovo prepoznavanje u književnoj realizaciji; primjena naučenoga u analizi neliterarnoga korpusa, te posebno na jeziku gramatičkih i leksikografskih djela; razvijanje spoznaje o važnosti razumijevanja standardizacijskih procesa u dopreporodnome razdoblju hrvatske pismenosti; upoznavanje temeljne i izborne literature o predmetu, uz zauzimanje kritičkoga stava prema njoj; osposobljavanje za pristup tekstološkim istraživanjima; razvijanje kompetencije za iščitavanje podtekstova u jezičnoj politici.

1.4. Sadržaj predmeta

Predavanja trebaju prezentirati studentima osnovne razvojne crte organskih idioma hrvatskoga jezika, podcrtati razlike među narječjima, utvrditi korpus na kojem se taj razvoj prati. Metodološki treba razdvojiti literarna i neliterarna djela kako bi se razlučio razvoj organskih idioma od literarnojezičnih kretanja. Posebno treba obraditi one aspekte štokavskoga razvoja koji su bitno razlikovno obilježje standardnoga jezika u odnosu na narječnu osnovicu.

Osnova programa vezanoga uz povijest pisanoga jezika obuhvaća proučavanje razvoja hrvatskoga književnog jezika od početaka pismenosti do kraja 20. st. Povijest hrvatskoga književnog jezika, u prožimanju s poviješću književnosti, promatra kulturološku i stilističku stranu jezika. Hrvatskom se književnom jeziku primijenjenim metodologijama prilazi kao jeziku pismenosti predstandardnoga te potom standardnoga perioda (s problematiziranjem njihove razdjelnice), zatim kao jeziku antologijskih djela hrvatske književnosti i tekstova ostalih funkcionalnih stilova. Za period do izbora nacionalnoga književnog jezika analiziraju se jezična osnovica i književnojezična nadgradnja, a standardizacijski se procesi promatraju na nekoliko razina - književnojezična nadgradnja, naziv jezika, leksikografska djela, gramatike hrvatskoga jezika, pokušaji reformiranja latiničke grafije prema talijanskom ili mađarskom slovopisnom uzoru te pravopisna rješenja. U proučavanju 19. st. naglasak

je na analizi rješavanja filoloških dvojbi. U pristupu 20. st. otvaraju se i raspravljaju te nude osnove za revalorizaciju suvremenih jezikoslovnih pitanja.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

prisustvovanje predavanjima, aktivno uključivanje u seminare i vježbe, pisanje kraćih radova, usmeni ispit

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Lisac, J., Hrvatska narječja u srednjem vijeku, (u: *Povijest hrvatskoga jezika 1.*) Zagreb, 2009.
Lukežić, I., *Zajednička povijest hrvatskih narječja, 1. Fonologija*, Zagreb, 2012.; 2. Morfologija, Zagreb, 2015.
Matasović, R., Od praslavenskoga do hrvatskoga (glasovi i oblici), (u: *Povijest hrvatskoga jezika 1.*), Zagreb, 2009.
Moguš, M., *Povijest hrvatskoga književnoga jezika*, Zagreb 1993.
Moguš, M., *Povijesna fonologija hrvatskoga jezika*, Zagreb, 2010.
Povijest hrvatskoga jezika (1-4), Zagreb, 2009.-2015.
Vince, Z., *Putovima hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb 32002.
Vončina, J., *Preporodni jezični temelji*, Zagreb 1993.
Vončina, J., *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvatskoga jezičnog izraza*, Zagreb 1999.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Hercigonja, E., *Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja*, Zagreb 1994.
Iveković, F. – Broz, I. – Maretić, T. – Rožić, V. – Rešetar, M. – Radić, A. – Andrić, N. – Boranić, D., *Jezikoslovne rasprave i članci, Stoljeća hrvatske književnosti*, Zagreb 2001.
Kajkaviana croatica : hrvatska kajkavska riječ (Katalog izložbe), Zagreb 1996.
Kurelac, F. – Šulek, B. – Pacel, V. – Veber Tkalčević, A., *Jezikoslovne rasprave i članci, Stoljeća hrvatske književnosti*, Zagreb 1999.
Moguš, M., *Fonološki razvoj hrvatskoga jezika*, Zagreb, 1971.
Stolac, D., *Nazivi hrvatskoga jezika od prvih zapisa do danas*, *Filologija*, 27, 1996, 107-121.
Tafra, B., *Gramatika u Hrvata i Vjekoslav Babukić*, Zagreb 1993.
Vončina J., *Jezičnopovijesne rasprave*, Zagreb, 1979.
Vončina, J., *Temelji i putovi Gajeve grafijske reforme*, *Filologija*, 13, 1985, 7-88.
Pretisci, zbornici i časopisi iz područja hrvatskoga književnog jezika
Popis se dopunjava recentnim radovima.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija kolegija i predavanja, analiza uspješnosti tematske radionice, uspjeh na ispitu, sistematičnost iskazana u samostalnim pismenim uradcima, povratna informacija o mogućnosti samostalnoga studentskoga istraživanja na zadanom korpusu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Ranko Matasović	
Naziv predmeta	Uvod u poredbenu lingvistiku	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	6+0+0

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Kolegij je zamišljen kao niz predavanja na kojima će se studenti upoznati s osnovnim metodama i rezultatima poredbene lingvistike; razmatrat će se tipološki, genetski i kontaktni pristup jezičnoj klasifikaciji, te univerzalna svojstva i obilježja ljudskoga jezika, otkrivena poredbenim proučavanjem jezika najrazličitijih porodica, area i tipova. Cilj je kolegija upoznati studente s osnovnim pojmovima genetske, tipološke i arealne lingvistike, odnosno s metodološkim pretpostavkama poredbenog proučavanja jezika.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Na ovom se kolegiju studenti upoznaju s temeljnim metodološkim postupcima poredbene lingvistike; razumijevanje tih temelja nužno je da bi studenti samostalno mogli pristupiti kritičkom samostalnom proučavanju iz tipologije, genetske i arealne lingvistike, te kritički primijenjivati metode genetsko-tipološke lingvistike na hrvatski jezik, ili druge jezike koje proučavaju.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Okvirni sadržaj kolegija: – Genetska klasifikacija jezika: pojam jezične porodice, dokaz genetske srodnosti; dijakronijske univerzalije (prema Greenbergu i Campbellu) – Problemi genetske supklasifikacije jezika; genetska raznolikost jezika svijeta; korelacije između genetičke raznolikosti populacija i rasprostranjenosti jezičnih porodica i natporodica (prema Cavalli-Sforzi); problem kontaktnih jezika (prema Holmu i Mühlhäuseru) – Kontaktna klasifikacija jezika; pojam jezične aree; pojam makroaree (prema Nicholsovoj) – Tipološka klasifikacija jezika; pojam jezičnog tipa; korelacije među jezičnim strukturama – Problem usporedivosti jezičnih obilježja; definicija pojmova "subjekt" i "objekt" u jezicima svijeta – Greenbergova sintaktička tipologija Teorija jezične raznolikosti (Nichols, Matasović)		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☒ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari		
1.7. Obveze studenata		
Uredno pohađanje nastave i polaganje ispita ili izrada eseja na temu dogovorenu s nastavnikom i uz samostalno istraživanje		

i kritičko proučavanje literature.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Komentari: pri polaganju ispita polaznici mogu birati između ispita sa zadacima objektivnog tipa i sastavljanja eseja na temu koju dogovore s predavačem.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

B. Comrie: *Language Universals and Linguistic Typology*, Oxford: Blackwells 1995.

R. Matasović: *Uvod u poredbenu lingvistiku*, Zagreb: Matica hrvatska 2001.

J. Nichols: *Linguistic Diversity in Space and Time*, Chicago: The University of Chicago Press 1992.

T. Shopen, ed. *Linguistic Typology and Syntactic Description*, Cambridge: CUP 1985.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

R. Matasović, *Jezična raznolikost svijeta*, Algoritam, Zagreb 2005./ 2011.

R. M. W. Dixon, *The Rise and Fall of Languages*, CUP, Cambridge 1997.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Anonimno anketiranje polaznika

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Silvana Vranić dr. sc. Sanja Zubčić	
Naziv predmeta	Hrvatska narječje	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	12
	Broj sati (P+V+S)	8+0+6

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznavanje studenata s jezičnom strukturom konkretnih i apstraktnih organskih idioma hrvatskoga jezika prema izoglosama koje su jedino čakavske/kajkavske/štokavske, koje su zajedničke čakavskom/kajkavskom/štokavskom narječju i drugom/drugim organskom/organskim idiomu/idiomima ili govorima areala kojega su dijelom na svim jezičnim razinama. Studenti će biti upoznati sa stratifikacijom hrvatskih narječja u prošlosti i danas, s povezanošću etikuma i povijesti dijalekata, razvojem genetskih i strukturnih izoglosa koje su dovele do pojedinoga dijalektnog fenomena, s kriterijima klasifikacije unutar svakoga narječja. Uz teorijsko učenje cilj je razvijanje stvaralačkog mišljenja i kritičkog odnosa prema literaturi te problemskog pristupa jezičnim pojavnostima čakavskoga/kajkavskoga/štokavskoga narječja, a u praktičnome dijelu razvijanje sposobnosti zapisivanja fonema i prozodema, samostalnoga pristupa dijalekatnim tekstovima te dijalektološkoga tumačenja i interpretiranja. Nezaobilazan je cilj razviti svijest o značenju svakoga pojedinoga narječja kao sastavnice hrvatskoga jezika.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje kritičkoga mišljenja, sposobnost uključivanja u timski rad; sposobnost predstavljanja stečenoga znanja te rasprave o proučenim temama;

Specifični: osposobljenost za eksplikaciju čakavskih, kajkavskih i štokavskih tekstova s raščlambom i lingvističkom interpretacijom; transkripciju; u korelaciji s kolegijima Terenskih istraživanja osposobljenost za samostalni istraživački rad na terenu.

1.4. Sadržaj predmeta

U poučavanju se polazi od razvoja i uspostave skupina dijalekata u ranijim razdobljima kao hrvatskih narječja te o njihovim jezičnim samosvojnostima u odnosu na druge narječne formacije unutar sistema hrvatskoga jezika. Studenti će se upoznati s metodologijom proučavanja hrvatskih narječja u dosadašnjoj literaturi i njihovom istraženošću; predmigracijskom i današnjom stratifikacijom, razvojem u zonama kontakta s drugim narječjima ili inojezičnim jedinicama; temeljima lingvističke geografije i kartografiranja na postojećim kartama hrvatskih narječja i njegovih hijerarhijskih nižih sastavnica; posebno s povijesnim razvojem u literaturi zabilježenih izoglosa na različitim jezičnim razinama: fonologiji i fonetici s naglaskom na alofonskoj problematici i načelima transkripcije (tradicijske hrvatske, IPA-e, prilagođene (OLA, ALE...), morfologiji, tvorbi, sintaksi, leksikologiji; detaljnije sa značajkama istraženijih dijalekata i njegovih podsustava prema zapisima o pojedinim mjesnim govorima, skupinama govora ili dijalektima (monografijama, npr. ekavskoga i ikavsko-ekavskoga čakavskoga dijalekta, sjeverozapadnočakavskoga prostora, međimurskoga kajkavskoga dijalekta, skupina govora, npr. monografijom o jugozapadnim istarskim govorima, pojedinim skupinama govora zapadnoga štokavskoga dijalekt), utvrđivanje «mjesne gramatike» na predlošcima.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☐ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari	Planira se organizacija tematske radionice i studijskoga izleta.		
1.7. Obveze studenata			
Redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima, samostalno istraživanje i usmeno izlaganje o zadanoj temi; timsko istraživanje na projektu, položen usmeni ispit.			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu			
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
Brozović, D., <i>Čakavsko narječje</i>, u: Brozović, D. – Ivić, P., <i>Jezik srpskohrvatski / hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski</i>, Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1988, str. 80–90. Langston, K., <i>Čakavska prozodija</i>, Matica hrvatska, Zagreb, 2015. Lisac, J., <i>Hrvatska dijalektologija 2, Čakavsko narječje</i>, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2003. Lukežić, I., <i>Čakavski ikavsko-ekavski dijalekt</i>, Rijeka, 1990. Lukežić, I., <i>Zajednička povijest hrvatskih narječja, 1. Fonologija</i>. Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet – Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine, 2012. Lukežić, I., <i>Zajednička povijest hrvatskih narječja, 2. Morfologija</i>. Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet – Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine, 2015. Moguš, M., <i>Čakavsko narječje</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1977. Šimunović, P., <i>Einführung</i>, u: Hraste, M. - Šimunović, P., <i>Čakavisches-deutsches Lexikon</i>, I, 1979, str. XII–XLVII. Šimunović, P., <i>Dijalekatske značajke bužetske regije</i>, Istarski mozaik, 8, 5, 1970, str. 35–49. Vranić, S., <i>Čakavski ekavski dijalekt: sustav i podsustavi</i>, Biblioteka časopisa Fluminensia, Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Rijeci, Rijeka, 2005. Vranić, S., <i>Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu, 2. Morfologija</i>, Rijeka, 2011. Vulić, S., <i>Tvorba imenica u gradišćansko-hrvatskim čakavskim govorima</i>, doktorska disertacija u rukopisu, Rijeka, 2005. Zubčić, S., <i>Akcentatski tipovi imenica i glagola u sjeverozapadnim čakavskim govorima (sinkronijski i dijakronijski aspekt)</i>, doktorska disertacija u rukopisu, Rijeka, 2006. Barac-Grum, V., Kalinski, I., Lončarić, M., Zečević, V.: <i>Zagrebački kaj</i>, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 1998. Blažeka, Đ., <i>Međimurski dijalekt : hrvatski kajkavski govori Međimurja</i>, Matica hrvatska – Ogranak u Čakovcu, Čakovec, 2008. Brozović, D.: <i>Kajkavsko narječje</i>, u: Brozović, D. – Ivić, P., <i>Jezik srpskohrvatski / hrvatskosrpski / hrvatski ili srpski</i>, Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1988, str. 80–99. Finka, B.: <i>O Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika</i>, u: <i>Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika</i>, knj. 1., svezak I, Zagreb, 1984, str. 7–10. Houtzagers, H. P. <i>The Kajkavian Dialect of Hidegség and Fertőhomok</i>, Rodopi, Amsterdam – Atlanta, 1999. Ivšić, S., <i>Jezik Hrvata kajkavaca</i>, Ljetopis JAZU, 48, Zagreb 1936; reprint: Zapešić 1996. Lisac, J., <i>Kajkavsko narječje i njegova proučavanja</i>, Marulić, 35, 2002, str. 81–88.			

Lončarić, M., *Kajkavsko narječje*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
Pronk, Tijmen. 2010. Rani razvoj goranskih govora. *Rasprave 36/1*: 97–133. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
Putanec, Valentin. 2000. Primjeri u
Šojat, A., *Zasade rječnika hrvatskih kajkavskih govora*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 7, 1985, str. 337–361.
Težak, S., *Dokle je kaj prodro na čakavsko područje?*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 5, 1981, str. 169–200.
Vermeer, W. R., *The rise and fall of the Kajkavian vowel system*, Studies in Slavic and General Linguistics, 3, 1983, str. 439–477.

Brozović, D., *O problemu ijekavskočakavskog (istočnobosanskog) dijalekta*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 2, 1966, str. 119–208.

Brozović, D – P. Ivić, *Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*, Jugoslavenski leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 1988.

Ivšić, S., *Današnji posavski govor*, Rad JAZU, 196, str. 125–254, 197, str. 9–138, 1913.

Halilović, S., *Govorni tipovi u međuriječju Neretve i Rijeke Dubrovačke*, Bosanskohercegovački dijalektološki zbornik, 7, 1996, str. 1–286.

Lisac, J., *Hrvatska dijalektologija 1, Hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja i hrvatski govori torlačkog narječja*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2003.

Šimundić, M., *Govor Imotske krajine i Bekije*, Djela ANUBiH, 26, 1971.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Barac-Grum, V., *Čakavsko-kajkavski govorni kontakt u Gorskom kotaru*, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1993.

Finka, B., *Dugotočki čakavski govori*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 4, 1977, str. 7–178.

Hamm, J. i dr., *Govor otoka Suska*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 1, 1956, str. 7–213.

Houtzagers, H. P., *The Čakavian Dialect of Orlec on the island of Cres*, Rodopi, Amsterdam, 1985.

Hraste, M., *Govori jugozapadne Istre*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 2, 1966, str. 5–28.

Hraste, M., *Ikavski govori sjeverozapadne Istre*, Filologija, 5, 1967, str. 61–74.

Kalsbeek, J., *The Čakavian Dialect of Orbanići near Žminj in Istria*, Rodopi, Amsterdam – Atlanta 1998.

Lisac, J., *Fonološke značajke buzetskog dijalekta*, Čakavska rič, 2, 2001, str. 13–22.

Lukežić, I., *Trsatsko-bakarska i crikvenička čakavština*, Izdavački centar Rijeka, Rijeka 1996.

Lukežić, I., *Govori Klane i Studene*, Libellus, Crikvenica, 1998.

Lukežić, I. – Turk, M., *Govori otoka Krka*, Libellus, Crikvenica, 1998.

Moguš, M., *Današnji senjski govor*, Senjski zbornik, 2, 1966, str. 5–152.

Neweklowsky, G., *Hrvatska narječja u Gradišću i susjednim krajevima*, u: *Povijest i kultura gradišćanskih Hrvata*, 1995, str. 431–464.

Pliško, L., *Govor Barbanštine*, Filozofski fakultet u Puli, Pula, 2000.

Vranić, S., *Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu, 1. Fonologija*, Matica hrvatska Ogranak Novalja, Rijeka 2002.

Vulić S. – Petrović, B., *Govor Hrvatskoga Groba u Slovačkoj*, Korabljica, 5, Zagreb, 1999.

Junković, Z., *Jezik Antuna Vramca i podrijetlo kajkavskoga dijalekta*. Rad JAZU, 363, 1972, str. 1–229.

Kapović, M., *Čakavsko i kajkavsko u donjosutlanskoj akcentuaciji (na primjeru govora Drinja)*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 15, 2009, str. 195–209.

Lisac, J., *Prošlost i sadašnjost goranskoga dijalektnoga stanja*, u: *Hrvatski dijalekti i jezična povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 1996. // *Goransko dijalektno stanje u prošlosti i sadašnjosti*. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 10, 1997, str. 155–161.

Lončarić, M., *Kajkaviana & alia*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb 2005. (i bibliografija navedena u knjizi)

Pronk, T., *Rani razvoj goranskih govora*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 36/1, 2010, str. 97–133.

Šojat, A., *Položaj turopoljskih govora u hrvatskoj kajkavštini*, Zbornik za filologiju i lingvistiku, X, 1967, str. 147–153.

Šojat, A., *Pregled rada na istraživanju i obrađivanju kajkavskog narječja u poslijeratnom razdoblju*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 6, 1982, str. 9–16.

Zečević, V., *Fonološke neutralizacije u kajkavskom vokalizmu*, Zavod za hrvatski jezik, Zagreb 1993.

Brozović, D., *Suvremeno štokavsko narječje kao plod konvergentnoga jezičnog razvoja*, Hrvatski dijalektološki zbornik, 7-1, 1985, str. 59–71.

- Brozović, D., *Dva moguća fonološka tumačenja prozodijskoga sustava u Cavtatskome govoru*, *Croatica et Slavica Iadertina*, 1, 2005, str. 19–30.
- Finka, B. – Šojat, A., *Hrvatski ekavski govori jugozapadno od Vinkovaca*, *Radovi Centra za znanstveni rad JAZU*, Vinkovci, 3, 1975, str. 5–131.
- Jozić, Ž., *Najstariji naglasni tip posavskoga govora danas*, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 30, 2004, str. 73–83.
- Lehiste, I. – Ivić, P., *Fonetska analiza jedne slavonske akcentuacije*, *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 6/1, 1976, str. 67–83.
- Lukežić, I. *Štokavsko narječje (nacrt sveučilišnih predavanja)*, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 32, 1998, str. 117–135.
- Lukežić, I., *Čakavsko u štokavskome govoru Imotske krajine*, *Čakavska rič*, 1-2, 2003., str. 5–25.
- Okuka, M., *Govor Rame*, *Svjetlost*, Sarajevo, 1983.
- Rešetar, M., *Najstariji dubrovački govor*, *Glas SAN*, 201, 1951, str. 1–47.
- Šimunović, P., *Toponimsko-dijalekatski prinosi s Mljeta. Prilog rješavanju dijalekatskog supstrata Dubrovačkog otočja*, *Filologija*, 6, 1970, str. 237–245.
- Vukušić, S., *Naglašavanje posavskoga govora prema zapadnom novoštokavskom naglašavanju (ikavaca)*, *Filologija*, 11, 1982-1983, str. 361–380.

Zima, L., *Njekoje, većinom sintaktične razlike između čakavštine, kajkavštine i štokavštine*, Zagreb 1887.

Monografije i rječnici pojedinih organskih idioma ili skupina govora.

Popis se dopunjava recentnijim radovima

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska ocjena predavanja i sadržaja predmeta, metoda rada, tematske radionice; kolegijalna evaluacija temeljena na sudjelovanju studenata na seminarima, participaciji na projektu, ocjeni usmenog izlaganja o zadanoj temi, uključenosti i proučenosti obvezne literature i literature po izboru, ocjena na ispitu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Dunja Brozović Rončević	
Naziv predmeta	Onomastika	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	6+0+6

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija uvođenje studenata u temelje onomastike kako bi upoznali važnost proučavanja imena kao jezičnih spomenika materijalne i duhovne kulture i jezične povijesti naroda koji je ta imena stvorio i naroda koji se tim imenima služe kao svojom kulturnom i jezičnom baštinom. Osobita se pozornost posvećuje jezičnim dodirima koji se na prostoru Hrvatske i Europe iščitavaju iz onomastičkih podataka.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

proniknulo u jezičnu povijest i svijest naroda koji je ta imena stvorio i naroda koji se tim imenima služe kao svojom kulturnom i jezičnom baštinom.

1.4. Sadržaj predmeta

Onomastika je znanost koja se bavi proučavanjem i tumačenjem imena. Imena, kao najstariji jezični spomenici, čuvaju svojim likom i sadržajem i mnoge izvanjezične značajke. Predmetom, ali i metodologijom svojega istraživanja onomastika se nužno oslanja na izvanjezičnu stvarnost: na zemljopisni prostor i njegovu identifikaciju jezičnim sredstvima, na povijesne, antropološke, demografske, gospodarske i druge okolnosti u kojima je nastajalo ime. S obzirom da su imena znatno "otpornija" od apelativa u čuvanju starijih jezičnih osobina, ona su nam redovito pouzdanim pokazateljem za proučavanje starijih jezičnih osobina i iščitavanje jezičnih slojeva za koje često nemamo drugim materijalnih spomenika. Predmet onomastike su zemljopisna imena (toponimi), ljudska imena (antroponimi), imena naroda i etničkih grupa (etnonimi), ali i sva druga imena kojima čovjek imenuje svijet oko sebe (imena životinja, brodova, tvrtki, proizvoda i sl.).

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
☒ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Aktivno sudjelovanje u nastavi; samostalno istraživanje; seminarski rad; projektni zadatak; izlaganje; prikaz literature; usmeni ispit

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje

Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Šimunović, P. 2005: <i>Toponimija hrvatskoga jadranskog prostora</i> , Zagreb : Golden marketing – Tehnička knjiga (odabrana poglavlja).							
Šimunović, P. 1995: <i>Hrvatska prezimena</i> , Zagreb : Golden Marketing (odabrana poglavlja)							
Frančić, Anđela: <i>Međimurska prezimena</i> , Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2002. (uvodna studija)							
Matasović, R. 1997: O metodologiji onomastičkih istraživanja (na primjeru keltske onomastike), <i>Folia onomastica Croatica</i> , 6, Zagreb, 89-98.							
Name Studies. An International Handbook of Onomastics, Berlin (de Gruyter): I, 1995; II, 1996 (odabrana poglavlja)							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Časopis: <i>Folia onomastica Croatica</i> , HAZU, Zagreb (odabrani članci)							
Brozović Rončević, Dunja 1997: Važnost hidronimije za proučavanje slavenske etnogeneze. <i>Filologija</i> , 29, Zagreb, 1-24.							
Koß, Gerhard: 2002: <i>Namenforschung: Eine Einführung in die Onomastik</i> », Max Niemeyer Verlag.							
Peti, Mirko 1999. O tzv. sadržaju imena, <i>Folia onomastica croatica</i> 8, 97-122.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
<i>Naslov</i>				<i>Broj primjeraka</i>		<i>Broj studenata</i>	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							
Studentska procjena kolegija; sudjelovanje u odabiru seminarских radova i projektnih zadataka, procjena provedenih seminarских i istraživačkih zadataka.							

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Amir Kapetanović	
Naziv predmeta	Tekstologija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	4+0+8

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Opći je cilj kolegija upoznati studente s metodologijom rada u tekstologiji i koliko ona može pomoći u istraživanju jezika srednjovjekovnih i novovjekovnih izvora. Posebni su ciljevi kolegija razvijanje kompetencija studenata za filološku interpretaciju izvora i osposobljavanje za različite načine prezentacije građe i tekstova.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: osposobljavanje za služenje literaturom u znanstvenom radu, razvijanje kritičkoga mišljenja, osposobljavanje za samostalan i timski rad, upoznavanje s načinima iskorištavanja suvremenih elektroničkih pomagala i medija u znanstvenom radu, razvijanje sposobnosti izražavanja pisanjem seminarskoga rada i izradom projektnoga zadatka.

Specifični: upoznavanje s primarnom i sekundarnom literaturom vezanom uz kolegij, primjena stečenih znanja iz drugih srodnih filoloških disciplina, razvijanje sposobnosti u čitanju i filološkom interpretiranju baštinskih tekstova.

1.4. Sadržaj predmeta

Sadržaj kolegija opisujemo pomoću natuknica: terminologija i definicija tekstologije; pregled povijesti europske tekstologije s posebnim osvrtom na hrvatsku; Lachmannova metoda, Jagićeva kritika teksta; suvremene metode i tendencije u tekstologiji; jezik u tekstu i tekst u vremenu; tekst i društvo (oblici cenzure); problemi autorizacije, lokalizacije, datiranja i atribucije teksta; prenošenje teksta od izvora do izdanja (transliteracija, transkripcija); tri hrvatska pisma; vrste i izbor izvornika; vrste izdanja; uspostava osnovnoga teksta i kritički aparat u kritičkom izdanju; filološka interpretacija teksta; geneza i povijest određenoga teksta; specifičnosti tekstološkoga proučavanja jezika hrvatskih srednjovjekovnih i novovjekovnih izvora; prezentacija paralipomene; od izvora preko korpusa do rječnika; od rukopisa do elektroničkoga izdanja teksta.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☐ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Aktivno sudjelovanje u nastavi; samostalno i timsko istraživanje; projektni zadatak; seminarski rad; izlaganje; pismeni i usmeni ispit

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad

Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- A. Kapetanović, Jačićeva kritika teksta u hrvatskom i europskom kontekstu, *Filologija* 48, Zagreb, 2007, 65–77.
- A. Kapetanović, Digitalizacija korpusa starohrvatskih tekstova i kritika teksta, *The Future of Information Sciences: INFUTURE2007 – Digital Information and Heritage* (ur. Seljan, Sanja – Stančić, Hrvoje), Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet, Zagreb, 2007, 173–182.
- I. Lukežić, Razvoj i uspostava hrvatskoga jezika u starijim razdobljima, *Fluminensia*, 1-2, Rijeka, 1999, str. 101-142.
- D. Malić, Skrivene veze hrvatske srednjovjekovne glagoljičke, ćirilčke i latiničke grafije, *Glagoljica i hrvatski glagolizam* (zbornik), Zagreb/Krk, 2004, 549-560.
- D. Malić, Novija zapažanja o srednjovjekovnoj hrvatskoj latinici, *Filologija*, 34, Zagreb, 2000, 97–128.
- V. Štefanić, *Glagoljski rukopisi JAZU* (samo uvod u 1. knjizi), Zagreb, 1969.
- J. Vončina, Transkripcija hrvatskih latiničkih tekstova 15. i 16. stoljeća, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju* 15, Zagreb, 1977, 145-154.
- J. Vončina, *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvatskoga izraza*, Matica hrvatska, Zagreb, 1999.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- T. Bein, *Textkritik*, Peter Lang, Frankfurt a/m, 2011.
- J. Bratulić, Ediciona praksa hrvatskih istraživača i izdavača srednjovjekovnih tekstova u XIX i XX stoljeću, *Tekstologija srednjovjekovnih južnoslavenskih književnosti* (zbornik), Beograd, 1981, 137–147.
- S. Damjanović, *Slovo iskona*, Zagreb, 2002.
- J. Hamm, Datiranje glagoljskih tekstova, *Radovi Staroslavenskog instituta*, 1, Zagreb, 1952, 1–68.
- D. Ivanić, *Osnovi tekstologije*, Narodna knjiga–Alfa, Beograd, 2001.
- A. Kapetanović, Odras najstarije hrvatske pjesmarice (1380.) u petrogradskom Berčićevu zborniku br. 5 (XV. st.), *Colloquia Maruliana* XIX, Split, 2010, 19–29.
- A. Kapetanović, Versificirana biblijska pripovijest o Esteri (XVI. st.) u kontekstu hrvatske srednjovjekovne književne baštine i Marulićeva pjesničkoga kruga, *Colloquia Maruliana* XX, Split, 2011, 5–30.
- M. Muguš – J. Vončina, *Latinica u Hrvata*, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, 11, Zagreb, 1969, 61-81.
- B. Plachta, *Editionswissenschaft*, Stuttgart, 1997.
- Stipišić, Jakov, *Povijesne pomoćne znanosti u teoriji i praksi*, Školska knjiga, Zagreb, 1972.
- J. Vončina, *Analize starih hrvatskih pisaca*, Split, 1977.
- Žagar, Mateo, *Uvod u glagoljsku paleografiju* 1, IHJJ, Zagreb, 2013.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta i pojedinih predavanja; kolegijalna evaluacija, analiza uspješnosti tematske radionice.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Silvana Vranić / dr. sc. Diana Stolac	
Naziv predmeta	Terenska dijalektološka istraživanja / Povijesnojezična istraživanja	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	obvezni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	4+0+8

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Cilj je kolegija upoznati studente s načinima, načelima i metodologijom istraživanja različitih jezičnih razina primijenjenih u terenskom istraživanju za završene magistarske radnje, doktorske radnje te publicirane radove vrsnih dijalektologa ili bi mogli biti dobar teorijsko-metodološki istraživački i obradbeni model budućih radova. Uz uvođenje u takvu problematiku cilj je ovoga kolegija pomoći studentu u odabiru odgovarajuće metodologije, transkripcije, u izradi upitnika (kvestionara), uporabi sredstava i pomagala za terenska istraživanja nužna za izradu njihove doktorske radnje te izradu popratnih dijalekatskih karata. U segmentu vezanom uz povijesnojezična istraživanja cilj je upoznati se s mogućnostima arhivskih istraživanja te istraživanja tiskane i rukopise građe.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<u>Opći</u>: razvijanje kritičkoga mišljenja, sposobnosti samostalnoga istraživanja, prezentacije tema i rasprave o temama. <u>Specifični</u>: razvijanje kompetencije za prikupljanje i obradu dijalektološke i povijesnojezične građe te razvijanje vještina u uporabi suvremenih sredstava i pomagala pri obradi građe.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Sadržaj su kolegija teorijsko-metodološki istraživački i obradbeni modeli koje su predavači osobno koncipirali i primijenili u svome istraživačkomu i znanstvenomu radu ili ih predlažu kao moguće, znanstveno utemeljene modele. U predavanjima se izlažu teorijski aspekti i metodologije pronalaženja konkretnih dijalekatskih podataka, a na seminarima se izrađuju modeli za terenska istraživanja i modeli za obradu prikupljena materijala te provjerava obradba podataka. Modeli su varijabilni i odabiru se između ponuđenih: kvestionara za istraživanje akcentuacije ikavsko-ekavskoga dijalekta, kvestionara za istraživanje ekavskoga dijalekta, upitnika za utvrđivanje akcentuacije sjeverozapadnih čakavskih govora bez obzira na njihovu dijalekatsku pripadnost, upitnika i metoda za istraživanje akcentuacijskih tipova, drugih fonoloških razlikovnosti, morfoloških osobitosti pojedinoga areala, tvorbene razine i sintaktičke razine te leksikološke i leksikografske razine govora pojedinog areala, modela za istraživanje na području onomastike itd. U segmentu vezanom uz povijesnojezična istraživanja naglasak je na različitim metodama pristupu tiskanoj građi u odnosu na rukopisnu građu. Modeli su varijabilni i odabiru se između ponuđenih: opis morfologije imenica u hrvatskim dopreporodnim gramatikama; usporedne analize više gramatika istoga autora (na primjeru Šime Starčevića i Dragutina Antuna Parčića); sintaktostilistička analiza dopreporodnih gramatika ili izabranih tekstova iz pisane baštine; nazivoslovne analize. Modeli će biti priključeni ovome kolegiju kao izborni, a student će odabirom kolegija koji će biti u funkciji njegove doktorske disertacije i izradom zadatka prikupiti broj bodova predviđen ovim kolegijem.		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☐ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☒ laboratorij ☒ mentorski rad

	☒ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari			
1.7. Obveze studenata			
Redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima, položen pismeni ispit za koji je student dužan izraditi model koji uključuje obavljeno terensko istraživanje i obradu prikupljenoga materijala, tj. seminarski rad na temelju terenskoga istraživanja u dogovoru s nositeljem obradbenoga modela (za dijalektološki segment), odnosno seminarski rad na temelju tekstološkoga istraživanja (za povijesnojezični segment), te usmeni ispit provjere usvojenosti literature.			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu			
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
Brozović, D., O fonetskoj transkripciji, u: Fonološki opisi, Sarajevo, 1981, str. 17-25. Ivšić, S., Nacrt za istraživanje hrvatskih i srpskih narječja, Zagreb, 1914. Finka, B., Naputak za istraživanje i obrađivanje čakavskih govora, Hrvatski dijalektološki zbornik, 3, 1973, 5-76. Lončarić, M., Sustavi u dijalektologiji, u: Kaj jučer i danas, 1990, 11-29. Lukežić, I., Teorijske i metodološke postavke za izradbu rječnika grobničkog govora, Grobnički zbornik, 3, 1994, 64-70. Moguš, M., O mogućnostima kompjutorske obrade dijalekatskih podataka, Hrvatski dijalektološki zbornik 5, 1981, 19-22. Moguš, M., Nacrt za rječnik čakavskoga narječja, Hrvatski dijalektološki zbornik, 7, 1, 1985, 319-336. Šojat, A., Zasade rječnika hrvatskih kajkavskih govora, Hrvatski dijalektološki zbornik, 7, 1, 1985, 337-361. Druge bibliografske jedinice donosi svaki nositelj teorijsko-metodološkoga istraživačkoga i obradbenoga modela za svoj kolegij (istraživački kolegij). Za povijesnojezični segment: u dogovoru sa studentima vezano uz konkretne zadatke.			
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
Dodatna se literatura dogovara sa studentima vezano uz konkretne zadatke.			
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu			
<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija			
Studentska evaluacija predmeta i pojedinih predavanja; kolegijalna evaluacija, evaluacija predloženih i provedenih seminarskih i istraživačkih zadataka, definiranje standarda kvalitete na konkretnome predmetu...			

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Željko Jozić	
Naziv predmeta	Metode digitalizacije narječne građe	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+2+0

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Kolegij je zamišljen kao niz predavanja i praktičnih vježba na kojima će se studenti upoznati s osnovnim metodama digitalne obradbe narječne građe. To znači da će se studente upućivati u načine prikupljanja, razvrstavanja i digitalne obradbe dijalektološkog materijala koji se prikupi na terenu. Osim toga, studente će se upućivati u rad s digitalnim bazama dijalektoloških podataka, s načinima njihove primjene i konkretne uporabe u praksi.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Na ovom se kolegiju studenti upoznaju s temeljnim metodološkim postupcima digitalizacije prikupljenoga dijalektološkog materijala i obradbe unutar digitalnih baza podataka, a stečena znanja bit će im od velike koristi u kasnijem radu na prikupljanju, razvrstavanju i obradbi materijala prikupljenoga na terenu.

1.4. Sadržaj predmeta

- osnovne postavke prikupljanja narječne građe
- digitalna obradba zvučnih zapisa
- selekcioniranje prikupljene građe, njezino razvrstavanje i digitalizacija
- rad s računalnim bazama podataka
- osnove rada s digitalnim bazama podataka

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima, samostalan rad na prikupljanju dijalektološke građe te usustavljanje i digitalizacija prikupljenoga materijala.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad

Portfolio						
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu						
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Belić, A. 1926-27: <i>Misli o prikupljanju dijalekatskog materijala</i> , Južnoslovenski filolog VI, str. 1-10, Beograd						
Hraste, M. 1959-60: <i>Metodologija ispitivanja naših dijalekata</i> , Jezik 3-4, str. 71-81, Zagreb.						
Kalsbeek, J. 1998: <i>The Čakavian Dialect of Orbanici Near Žminj in Istria</i> , Amsterdam - Atlanta.						
Jozić, Ž. 2007: <i>O metodologiji terenskoga istraživanja</i> , Šokačka rič 4, Vinkovci						
Lisac, J. 2003: <i>Hrvatska dijalektologija 1</i> , Zagreb.						
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Feagin, Crawford. 2004: <i>Language Variation and Change</i> (ur. Chambers, J. K. – Trudgill, P. – Schilling-Estes, N.), Malden-Oxford-Carlton.						
Chambers, J. K. - Trudgill, P. 2003: <i>Dialectology</i> , Oxford.						
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu						
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata		
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija						
Studentska evaluacija, kolegijalna evaluacija, nositelj procjenjuje studentsku uspješnost na kraju ciklusa i unosi promjene na temelju dobivenih povratnih informacija.						

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Marija Turk	
Naziv predmeta	Jezično posuđivanje u hrvatskom jeziku	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	4+0+0

1. OPIS PREDMETA				
1.1. Ciljevi predmeta				
Cilj je kolegija upoznati studente s leksičkim inovacijama nastalima kalkiranjem prema jezima s kojima je kroz povijest bio u kontaktu.				
1.2. Uvjeti za upis predmeta				
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet				
Razvijanje spoznaja o specifičnom načinu leksičkoga bogaćenja, semantičkim i tvorbenim inovacijama i aktivna odnosa prema stranim uzorima, zauzimanje kritičkoga stava prema stranojezičnim utjecajima.				
1.4. Sadržaj predmeta				
Kalkiranje kao oblik latentnoga jezičnoga posuđivanja. Purizam u povijesti hrvatskoga jezika i aktiviranje vlastitih mogućnosti u pronalaženju izraza za pojmovne inovacije. Klasifikacija prevedenica (kalkova) prema načinu transfera. Klasifikacija prevedenica s obzirom na jezičnu razinu kojoj pripadaju. Strani jezici kao davatelji obrasca za kalkiranje. Uloga posredničkih jezika. Prevedenice nastale u različitim razdobljima. Prevedenice i hrvatska dvojezična i višejezična leksikografija.				
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo: konzultacije		
1.6. Komentari				
1.7. Obveze studenata				
izrada samostalnih zadataka i usmeni ispit				
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)				
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje	
Projekt		Referat	Praktični rad	
Portfolio				
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu				

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Muhvić-Dimanovski, V.: Prevedenice - jedan oblik neologizama. Rad HAZU, 446, Zagreb, 1992., 93 -205.

Sočanac i dr. Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima. Nakladni zavod Globus, Zagreb. 2005.

Thomas, G.: Linguistic Purism. Longman, London-NewYork, 1991.

Turk, M. Jezično kalkiranje u teoriji i praksi. Prilog lingvistici jezičnih dodira. Hrvatska sveučilišna naklada i Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Zagreb, 2013.

Popis se popunjava recentnim radovima.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Nyomárkay, I.: Ungarische Vorbilder der kroatischen Spracherneuerung, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989., 245 str.

Pranjković, I.: Hrvatski i klasični jezici. Zbornik Zagrebačke slavističke škole, Zagreb, 2001., 156-163.

Rammelmeyer, M.: Die deutschen Lehnübersetzungen im Serbokroatischen. Franz Steiner Verlag GMBH, Wiesbaden, 1975., 319 str.

Popis se popunjava recentnim radovima.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta; kolegijalna evaluacija, uspjeh na ispitu, evaluacija predloženih i provedenih istraživačkih zadataka, definiranje standarda kvalitete na predmetu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Marinka Šimić	
Naziv predmeta	Hrvatski glagolizam	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	4+0+0

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznati studente s počecima slavenske pismenosti i najstarijim slavenskim tekstovima (kanonski tekstovi), kao i najstarijim slavenskim grafijama - glagoljicom i ćirilicom. Temeljni je cilj kolegija upoznati studente s počecima hrvatske pismenosti, odnosno ćirilometodskim razdobljem na temelju očuvanih spomenika od epigrafskih preko rukopisa do tiskanih glagoljskih izdanja.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje kritičkog mišljenja i sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere.

Specifični: razvijanje spoznaja o važnosti razumijevanja jezične povijesti, tj. razvoja hrvatske pismenosti i književnosti; razvijanje svijesti o hrvatskoj srednjovjekovnoj kulturi kao najznatnijoj glagoljskoj slavenskoj književnosti; upoznavanje temeljne i izborne literature uz zauzimanje kritičkog stava o njoj.

1.4. Sadržaj predmeta

Osnova programa obuhvaća proučavanje početaka hrvatske pismenosti ponikle na izravnome ćirilometodskome nasljeđu i tradiciji i to na temelju očuvanih spomenika: epigrafskih (od 11. stoljeća), fragmenata (12. i 13. stoljeće), rukopisa liturgijski i neliturgijski (druga polovica 14. stoljeća do 16. stoljeća), tiskana glagoljska izdanja (od 1483.). Posebice se analizira jezik hrvatskoglagoljskih tekstova, kako liturgijskih tako i neliturgijskih.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

usmeni ispit

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Damjanović, S. Tragom jezika hrvatskih glagoljaša, Zagreb 1984.
Damjanović, S. Slovo iskona, Zagreb 2002.
Fučić, B. Glagoljski natpisi, Zagreb 1982.
Hercigonja, E. Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja, Zagreb 1994.
Hercigonja, E. Srednjovjekovna književnost, Zagreb 1972.
Hercigonja, E. Nad iskonom hrvatske knjige, Zagreb 1983.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Damjanović, S. Jedanaest stoljeća nezaborava, Osijek 1991.
Mihaljević, M. Generativna fonologija hrvatske redakcije crkvenoslavenskoga jezika
časopis Slovo i izdanja Staroslavenskoga instituta
Tandarić, J. Hrvatskoglagojska liturgijska književnost, Zagreb 1993.
Štefanić, V. Glagoljski rukopisi otoka Krka, Zagreb 1960.
Petrović, I. Marijini mirakuli, Zagreb 1977.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta i predavanja, kolegijalna evaluacija, uspjeh na ispitu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Georg Holzer	
Naziv predmeta	Glasovni razvoj od praslavenskog do hrvatskog	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	4+0+0

1. OPIS PREDMETA											
1.1. Ciljevi predmeta											
Cilj je kolegija upoznati studente s metodama rekonstrukcije praslavenskoga jezika i s glasovnim zakonima koji su pretvorili praslavenski u hrvatski, uključujući akcentuaciju.											
1.2. Uvjeti za upis predmeta											
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet											
Opći: razvijanje sposobnosti za povijesnojezična istraživanja; Specifični: razvijanje specifičnih sposobnosti za jezičnu rekonstrukciju i primjenu glasovnih zakona u leksičkoj rekonstrukciji.											
1.4. Sadržaj predmeta											
Kolegij će sustavno pratiti razvoj hrvatskoga jezika iz praslavenskoga s osobitim obzirom na razvoj fonološkoga i akcenatskoga sustava. Materijal na kojem se prikazuju metode rekonstrukcije i glasovni zakoni sadržava i hrvatske toponime, prije svega one romanskoga podrijetla.											
1.5. Vrste izvođenja nastave	<table border="0"><tr><td>☒ predavanja</td><td>☐ samostalni zadaci</td></tr><tr><td>☐ seminari i radionice</td><td>☐ multimedija i mreža</td></tr><tr><td>☐ vježbe</td><td>☐ laboratorij</td></tr><tr><td>☐ obrazovanje na daljinu</td><td>☐ mentorski rad</td></tr><tr><td>☐ terenska nastava</td><td>☒ ostalo: konzultacije</td></tr></table>	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža	☐ vježbe	☐ laboratorij	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije
☒ predavanja	☐ samostalni zadaci										
☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža										
☐ vježbe	☐ laboratorij										
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad										
☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije										
1.6. Komentari											
1.7. Obveze studenata											
pismenii ispit											
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)											
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad								
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje								
Projekt		Referat	Praktični rad								
Portfolio											
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu											
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)											

S. Ivšić, Slavenska poredbena gramatika, Zagreb 1970

A. Leskien, Grammatik der serbo-kroatischen Sprache. Lautlehre – Stammbildung – Formenlehre, Zweite Auflage Heidelberg 1976

G. Holzer, Die Einheitlichkeit des Slavischen um 600 n. Chr. und ihr Zerfall, Wiener Slavistisches Jahrbuch 41 (1995) 55-89

G. Holzer, Zur Rekonstruktion urslavischer Lautungen, u: Prastłowiańszczyzna i jej rozpad, eds. J. Rusek i W. Boryś, Warszawa 1998, 57-72

G. Holzer, Zur Auswertung von Toponymen antiken Ursprungs für die kroatische Lautgeschichte, Folia onomastica Croatica 8 (1999) 81-96

G. Holzer, Glasovni razvoj hrvatskoga jezika, Zagreb 2011

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

G. Holzer, Zur Akzentuierung romanisch vermittelter Gräzismen im Kroatischen, in: E. Stadnik-Holzer (Hrsg.), Baltische und slavische Prosodie. International Workshop on Balto-Slavic Accentology IV (Scheibbs, 2.–4. Juli 2008). Scheibbs Internationaler Sprachhistorische Tage I (= Schriften über Sprachen und Texte 11), Frankfurt am Main 2011, 81-88

G. Holzer, Gli Slavi prima del loro arrivo in Occidente, u: Lo spazio letterario del Medioevo. 3. Le culture circostanti. Direttori: M. Capaldo et alii. Volume III: Le culture slave. A cura di M. Capaldo, Roma 2006, 13-49

G. Holzer, Die Geschichte des Slavischen der Stadt Saloniki bis zum Jahr 863, u: J. Reinhart (Hrsg.), Slavica mediaevalia in memoriam Francisci Venceslai Mareš (= Schriften über Sprachen und Texte 8), Frankfurt am Main 2006, 29-67

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

studentska evaluacija predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Anastazija Vlastelić	
Naziv predmeta	Povijesna sintaksa	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznati studente s osnovnim načinima, načelima i metodologijom sintaktičkih istraživanja kao dijela povijesnojezičnih istraživanja.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje kritičkoga mišljenja; razvijanje sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere (samostalan rad, planiranje rada i korištenja vremena, organizacijske sposobnosti); sposobnost prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima;

Specifični: razvijanje spoznaje o važnosti razumijevanja standardizacijskih procesa u dopreporodnome razdoblju hrvatske pismenosti; upoznavanje temeljne i izborne literature o predmetu, uz zauzimanje kritičkoga stava prema njoj; osposobljavanje za pristup sintaktičkim istraživanjima; razvijanje kompetencije za iščitavanje podtekstova u jezičnim opisima različitih metodoloških pristupa.

1.4. Sadržaj predmeta

Osnova programa obuhvaća proučavanje sintaktičkih opisa u hrvatskom gramatikama, s naglaskom na dopreporodnim gramatikama. Postavljaju se u suodnos s latinskim gramatičkim opisima. Analizira se razvoj pristupa sintaksi od usputnih napomena do cjelovitih knjiga sa sintaktičkom problematikom.

Polazna je analiza Kašićeve gramatike, a u dogovoru sa studentima izabiru se ostale gramatike za istraživanje.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒	predavanja	☒	samostalni zadaci
	☒	seminari i radionice	☐	multimedija i mreža
	☐	vježbe	☐	laboratorij
	☐	obrazovanje na daljinu	☒	mentorski rad
	☐	terenska nastava	☒	ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

Planira se organizacija jedne tematske radionice.

1.7. Obveze studenata

Aktivno sudjelovanje u nastavi; pripremljenost za nastavu; samostalno istraživanje; seminarski rad; projektni zadatak; timsko istraživanje; izlaganje.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad

Portfolio						
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu						
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Katičić, R., Gramatika Bartola Kašića, RAD JAZU 388, Zagreb 1981, str. 5-129. Stolac, D., Metodološki problemi u istraživanju sintakse u starim hrvatskim gramatikama, Fluminensia, br. 1-2, Rijeka 2004., str. 31-43. Stolac, D. Sintaksa u hrvatskim gramatikama u 20. st, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, god. 31, Zagreb 2005., str. 249-276. Stolac, D. – Vlastelić, A., Metodološki izazovi suvremenih istraživanja povijesne sintakse hrvatskoga jezika, Festschrift for Janneke Kalsbeck, Amsterdam 2017. (u tisku)						
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Kašić, B. Institutionum linguae illyricae libri duo / Osnove ilirskoga jezika u dvije knjige, pretisak, Zagreb 2002. Stolac, D., Sintaksa Bartola Kašića, Fluminensia, god. 3, br. 1-2, Rijeka, 1991, str. 77-81. Stolac, D. - Holjevac, S., Kašićeva sintaksa, Drugi hrvatski slavistički kongres, knj. 1 (Zbornik radova), Zagreb, 2001, str. 157-162. Tafra, B., Gramatika u Hrvata i Vjekoslav Babukić, Zagreb 1993. <i>Pretisci gramatika.</i> <i>Popis se dopunjava recentnim radovima.</i>						
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu						
<i>Naslov</i>			<i>Broj primjeraka</i>		<i>Broj studenata</i>	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija						
Studentska evaluacija predmeta; evaluacija predloženih i provedenih seminarskih i istraživačkih zadataka, analiza uspješnosti tematske radionice						

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Ivo Pranjković	
Naziv predmeta	Jezik bosanskohercegovačkih franjevaca	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA			
1.1. Ciljevi predmeta			
Upoznati se s osnovnim osobitostima jezika bosanskohercegovačkih franjevaca od Matije Divkovića do kraja 19. stoljeća (do fra Grge Martića). Upozoriti na specifičnosti u uporabi bosanice (bosančice) i latinice. Upozoriti ukratko na jezikoslovna djela bosanskih franjevaca (posebno na latinske gramatike te na djelatnost fra Marijana Šunjića).			
1.2. Uvjeti za upis predmeta			
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet			
1.4. Sadržaj predmeta			
Povijesni okvir djelovanja bosanskih franjevaca od 1291. godine do kraja 19. stoljeća. Fra Matija Divković. Franjevci koji su svoja djela objavljivali bosanicom. Franjevci koji su svoja djela objavljivali latinicom (od fra Ivana Bandulavića nadalje). Djela vjerskoga sadržaja. Ljetopisi bosanskih franjevaca. Pjesništvo. Memoaristika. Putopisi.			
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari			
1.7. Obveze studenata			
Usmeni ispit			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu			

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

J. Jelenić: Kultura i bosanski franjevci, I-II, Sarajevo, 1912-1913.
Kovačić: Biobibliografija franjevaca Bosne Srebrene, Sarajevo, 1991.
H. Kuna: Hrestomatija starije bosanske književnosti, Sarajevo, 1974.
I. Pranjković: Hrvatski jezik i franjevci Bosne Srebrene, Zagreb, 2000.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Recentni radovi te stariji izvori – prema studentskome interesu.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska anketa.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Diana Stolic	
Naziv predmeta	Hrvatski književni jezik u 19. stoljeću	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Cilj je kolegija upoznati studente s osnovnim načinima, načelima i metodologijom povijesnojezičnih istraživanja, usmjeravajući pozornost na standardizacijske procese u 19. stoljeću. Time će se studentima omogućiti razumijevanje izbora nacionalnoga književnog jezika početkom i sredinom 19. st. te filoloških dvojbi tijekom cijeloga stoljeća.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<u>Opći:</u> razvijanje kritičkoga mišljenja; razvijanje sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere (samostalan rad, planiranje rada i korištenja vremena, organizacijske sposobnosti); sposobnost prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima; <u>Specifični:</u> razvijanje spoznaje o važnosti razumijevanja standardizacijskih procesa u dopreporodnome, preporodnome i postpreporodnome razdoblju hrvatske pismenosti; upoznavanje temeljne i izborne literature o predmetu, uz zauzimanje kritičkoga stava prema njoj; osposobljavanje za pristup tekstološkim istraživanjima; razvijanje kompetencije za iščitavanje podtekstova u jezičnoj politici.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Osnova programa obuhvaća proučavanje razvoja hrvatskoga književnog jezika od početaka 19. st. do 1918. godine (odnosno za neke teme i do kraja 20. st.). U proučavanju 19. st. naglasak je na analizi rješavanja filoloških dvojbi prema postavkama filoloških krugova tradicionalno zvanih filološkim školama, gramatikologiji u 19. stoljeću te stvaranju hrvatskoga nazivlja kao identitetskom obilježju. Tematske se radionice organiziraju u dogovoru sa studentima (prijedlozi: riječka filološka škola; gramatičar Šime Starčević; stvaranje hrvatskoga pomorskog nazivlja u 19. st.). Studijski je izlet u vilu Ružić (obilazak spomen-kuće).		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari	Planira se organizacija jedne tematske radionice te studijskoga izleta.	
1.7. Obveze studenata		
Aktivno sudjelovanje u nastavi; pripremljenost za nastavu; samostalno istraživanje; seminarski rad; projektni zadatak; timsko istraživanje; izlaganje		
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)		

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Iveković, F. – Broz, I. – Maretić, T. – Rožić, V. – Rešetar, M. – Radić, A. – Andrić, N. – Boranić, D., Jezikoslovne rasprave i članci, Stoljeća hrvatske književnosti, Zagreb 2001.
 Kurelac, F. – Šulek, B. – Pacel, V. – Veber Tkalčević, A., Jezikoslovne rasprave i članci, Stoljeća hrvatske književnosti, Zagreb 1999.
 Povijest hrvatskoga jezika (knj. 4 – 19.stoljeće), Zagreb, 2015.
 Stolac, D. Riječki filološki portreti, Rijeka 2006.
 Vince, Z., Putovima hrvatskoga književnog jezika, Zagreb 2002.
 Vončina, J., Preporodni jezični temelji, Zagreb 1993.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Brozović, D., Standardni jezik, Zagreb 1970.
 Ham, S., Jezik zagrebačke filološke škole, Osijek 1998.
 Jonke, Lj, Hrvatski književni jezik 19. i 20. stoljeća, Zagreb 1971.
 Moguš, M., Povijest hrvatskoga književnoga jezika, Zagreb 1993.
 Stolac, D., Hrvatsko pomorsko nazivlje, Rijeka 1998.
 Stolac, D. – Grahovac-Pražić, V., Šime satrčević – od riči do Ričoslovja, Gospić, 2015.
 Tafra, B., Gramatika u Hrvata i Vjekoslav Babukić, Zagreb 1993.
 Vončina, J., Temelji i putovi Gajeve grafijske reforme, Filologija, 13, 1985, 7-88.
 Popis se dopunjava recentnim radovima.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta; evaluacija predloženih i provedenih istraživačkih zadataka, analiza uspješnosti tematske radionice i studijskoga izleta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Sanja Zubčić	
Naziv predmeta	Čakavska akcentuacija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA			
1.1. Ciljevi predmeta			
Osnovni je cilj kolegija istaknuti važnost naglasnoga sustava čakavskih idioma zbog očuvanosti vrlo arhaičnih akcenatskih značajki, i važnost akcentuacije kao bitnoga strukturalnoga kriterija za klasifikaciju u dijalektologiji. Konkretno je cilj nastave upoznati studente s načelima i metodologijom istraživanja akcenatskih sustava, metodama rekonstrukcije ishodišnoga akcenatskoga sustava i osposobiti ih za samostalno istraživanje akcentuacije na terenu te analizu i sintezu zabilježenih jezičnih činjenica.			
1.2. Uvjeti za upis predmeta			
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet			
<u>Opći:</u> razvijanje kritičkoga mišljenja, sposobnosti samostalnoga istraživanja, prezentacije tema i rasprave o temama. <u>Specifični:</u> sposobnost transkripcije zapisa i govorne interpretacije odabranih tekstova u skladu s akcenatskim značajkama onoga govora na kojemu su napisani i poznavanje u poeziji uspostavljenih versifikacijskih obrazaca. Posredno, zbog poznavanja starohrvatske akcentuacije razvijanje sposobnosti govorne interpretacije, te stilističke i versifikacijske analize odabranih tekstova starije hrvatske književnosti.			
1.4. Sadržaj predmeta			
U predavanjima se obrađuje metodologija akcenatskih istraživanja: modeli opisa akcenatskih sustava nestandardnojezičnih idioma zastupljeni u literaturi; prikupljanje akcenatskih podataka iz literature, prikupljanje akcenatskih podataka na snimkama iz fonoteke Studija. Metodološki instrumentarij za terenski rad: različite vrste upitnika (ciljani, opći), snimljen ogled govora, opservacije dijalektologa bilježene tijekom dugotrajna boravka među izvornim govornicima. Postupci obrade prikupljenoga materijala. Metode analize i interpretacije podataka. Analiza obuhvaća utvrđivanje akcenatskoga inventara i distribucije, utvrđivanje eventualnih metataksi i metatonija, utvrđivanje akcenatskih tipova određene promjenjive vrste riječi u zapisima.			
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☒ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari			
1.7. Obveze studenata			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad

nastave							
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Brozović, D. – Ivić, P., Ishodišni srpskohrvatski / hrvatskosrpski fonološki sistem, u: Fonološki opisi, 9, 1981, 221-226.
Ivšić, S., Prilog za slavenski akcenat, u: Rad JAZU, 187, 1911, 33-207.
Kapović, M., Razvoj hrvatske akcentuacije, u: Filologija, 51, 1-39.
Langston, K., Čakavian Prosody, Slavica, Bloomington, 2006.
Lukežić, I., Zajednička povijest hrvatskih narječja. 1. Fonologija, Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet u Rijeci – Katedra Čakavskoga sabora Grobnišćine, Zagreb – Rijeka, 2012.
Vermeer, W., On the Principal Sources for the Study of Čakavian Dialects with Neocircumflex in Adjectives and e-Presents, u: SSGL, 2, 1982, 279-341.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Houtzagers, H. P. – Budovskaja, E., Nominal and Verbal Inflexion in the Čakavian Dialect of Kali on the Island of Ugljan, u: SSBL, 1996, 143-166.
Kalsbeek, J. The Čakavian Dialect of Orbančić near Žminj in Istria, Amsterdam – Atlanta, 1998.
Lukežić, I., Čakavski ikavsko-ekavski dijalekt, Rijeka, 1990.
Lukežić, I., Zajednička povijest hrvatskih narječja. 2. Morfologija, Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet u Rijeci – Katedra Čakavskoga sabora Grobnišćine, Zagreb – Rijeka, 2015.
Stang, C. S., Slavonic accentuation, Oslo, 1965.
Stankiewicz, E., The Accentual Patterns of the Slavic Languages, Stanford, California, 1993.
Šimunović, P.; Olesch, R., Čakavisch-Deutsches Lexikon, Köln-Wien, 1983. (I. i III. knjiga).
Vranić, S., Govori sveverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu, 2, Morfologija, Matica hrvatska – Ogranak Novanja, 2011.
Zubčić, S., O jednoj akcenatskoj izoglosi prezenta glagola u sjeverozapadnim čakavskim govorima, u: Riječki filološki dani 7, 2007, 723-738.
U popis literature ulaze dijalektološki rječnici i monografije pojedinih mjesnih idioma ili skupina govora ponuđene u popisu literature za kolegij Čakavsko narječje ovisno o pripadnosti obrađivanoga punkta.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska ocjena predavanja i sadržaja predmeta, metoda rada; evaluacija temeljena na sudjelovanju studenata na nastavi, participaciji na projektu, ocjeni usmenog izlaganja o zadanoj temi, proučenosti obvezne literature i literature po izboru, ocjena na ispitu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Silvana Vranić	
Naziv predmeta	Čakavska morfologija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA				
1.1. Ciljevi predmeta				
Ciljevi su kolegija poticati u studenata zanimanje i svijest o potrebi prikupljanja i interpretacije morfoloških značajki u čakavskim idiomima, upoznati studente s načelima i metodologijom istraživanja morfoloških činjenica unutar čakavologije, osposobiti ih za samostalno istraživanje morfoloških činjenica objavljenih podataka ili onih transkribiranih sa zapisa u fonoteci te analizu i sintezu jezičnih činjenica koje su zabilježene u postojećoj literaturi.				
1.2. Uvjeti za upis predmeta				
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet				
Opći: razvijanje kritičkoga mišljenja, sposobnosti samostalnoga istraživanja, prezentacije tema i rasprave o temama; Specifični: razvijanje sposobnosti morfološke analize i interpretacije odabranih tekstova.				
1.4. Sadržaj predmeta				
U predavanjima se teorijski razrađuju lingvistički problemi na razini morfologije u govorima čakavskoga narječja: postojeće morfološke kategorije i sredstva kojima se izražavaju, primjerice pitanje dvojine u hrvatskim organskim idiomima, tipovi deklinacija, ujednačavanje pojedinih padeža u imeničkih riječi, posebnosti pridjevsko-zamjeničke deklinacije, specifičnosti u komparaciji, divergentni oblici zamjenica, nepromjenjive vrste riječi tipične za pojedinačne idiome. Iznose se u literaturi zastupljeni modeli opisa morfoloških sustava čakavskih idioma. Na seminarima se izrađuju upitnici za istraživanje morfoloških činjenica prema načelima opisa u literaturi i nacrti prikaza građe. Nakon provedena istraživanja provjerava se analiza podataka građe iz postojećih oglada govora ili dijalekatnih rječnika.				
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☒ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije		
1.6. Komentari				
1.7. Obveze studenata				
Redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima, položen pismeni ispit za koji je student dužan izraditi model koji uključuje obradbu prikupljenih podataka; položen usmeni ispit (provjera zadane literature).				
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)				
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje	

Projekt			Referat		Praktični rad	
Portfolio						

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Hamm, J., Čakavski imperfekt, u: Ivšičev zbornik, 1963, 113-122.
Hraste, M., Čakavski aorist, u: Orbis scriptus Dmitrij Tschizewskij zum 70. Geburtstag, 1966, 359-365.
Kalsbeek, J., Izvedeni nesvršeni glagoli u nekim čakavskim govorima, u: Naučni sastanak slavista u Vukove dane. Referati i saopštenja, 14, 1984, 169-176.
Langston, K., On the Boundary of Morphology and Phonology: Accentual Alternations in the Čakavian Nominal Inflection, *Balkanistica*, 11, Wilkes-Barre, Pennsylvania, 1998, 31-54.
Langston, K. *Čakavian Prosody, The accentual Patterns of the Čakavian Dialects of Croatian*, Bloomington: Slavica, 2006.
Lukežić, I., Razvoj prezenta i imperativa u čakavskome narječju, RIHJJ, 25, 1999, 195-222.
Lukežić, I., Lične zamjenice u čakavskome narječju (sinkronijski i dijakronijski uvid), u: RIHJJ, 26, 2000, 99-128.
Lukežić, I., Odnosno-upitne i neodređene zamjenice za značenja 'neživo' i 'živo' u čakavskom narječju, u: Čakavska rič, 29,1, 2001, 1-178.
Lukežić, I., *Zajednička povijest hrvatskih narječja, 2. Morfologija*, Rijeka: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet – Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine, 2015.
Menac-Mihalić, M., Glagolski oblici u čakavskom narječju i u hrvatskom književnom jeziku, u: Filologija 17, 1989, 81-109.
Mihalić, M., Naglasak imperativa u čakavskom narječju, *Fluminensia*, 5, 1-2, 1993, 125-137.
Menac-Mihalić, M., Naglasni odnosi infinitiva i prezenta u čakavskom narječju, u: Radovi Zavoda za slavensku filologiju, 30/31, 1995/1996, 9-41.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Moguš, M., Današnji senjski govor, u: Senjski zbornik II, 1966, 5-152.
Finka, B., Dugootočki čakavski govori, u: Hrvatski dijalektološki zbornik, 4, 1977, 7-178.
Houtzagers, H. P., Imperfekt v čakavskih govorah ostrova Pag, u: Sovetskoe slavjanovedenie, 5, 1991, 77-82.
Houtzagers, H. P. – Budovskaja, E., Nominal and Verbal Inflection in the Čakavian Dialect of Kali on the Island of Ugljan, u: SSSBL, 1996, 143-166.
Hozjan, S., Govor otoka Krasa na otoku Krku (Deklinacija), Rasprave ZHJ, 18, 1992, 47-58.
Hozjan, S., Govor Krasa na otoku Krku (Glagolski oblici), Rasprave ZHJ, 19, 1993, 113-125.
Kalsbeek, J. The Čakavian Dialect of Orbanici near Žminj in Istria, Amsterdam–Atlanta 1998.
Lukežić, I., Morfološki sustav, mikrosustavi i modeli u krčkim govorima, u: Lukežić, I. – Turk, M., Govori otoka Krka, 1998, 121-261.
Lukežić, I.; Zubčić S., *Grobnički govor XX. stoljeća*, Rijeka: Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine, 2007.
Vermeer, W. R., Die Konjugation in der nordwestčakavischen Mundart Omišaljs, u: SSGL, 1, 1980, 439-472.
Vermeer, W. R., Opozicija 'živo/ neživo' u množini u jednom čakavskom sistemu (Omišalj), u: Naučni sastanak slavista u Vukove dane. Referati i saopštenja, 14, 1984, 169-176.
Vranić, S., Glagolski oblici u govoru Metajne na otoku Pagu, RIHJJ, 2004., 30., 203.-241.
Vranić, S., *Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu., 2. Morfologija*, Rijeka: Filozofski fakultet – Matica hrvatska Ogranak Novalja, 2011.
Zubčić, S. *Akcenatski tipovi imenica i glagola u sjeverozapadnim čakavskim govorima (sinkronijski i dijakronijski aspekt)*, doktorska disertacija u rukopisu, Rijeka 2006.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska ocjena predavanja i sadržaja predmeta, metoda rada; evaluacija temeljena na sudjelovanju studenata na nastavi, participaciji na projektu, ocjeni usmenog izlaganja o zadanoj temi, proučenosti obvezne literature i literature po izboru, ocjena na ispitu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Marija Turk	
Naziv predmeta	Dijalekatska frazeologija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA			
1.1. Ciljevi predmeta			
Cilj je kolegija upoznati studente s metodologijom istraživanja frazeologije u dijalektologiji.			
1.2. Uvjeti za upis predmeta			
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet			
Razvijanje sposobnosti istraživanja frazeologije u dijalektologiji			
1.4. Sadržaj predmeta			
Određenje i osnovne značajke frazema. Frazem kao kulturno-antropološki fenomen. Strukturni aspekt i varijantnost frazema, paradigmatički, sintaktički i semantički aspekt frazema, konceptualna raščlamba frazema. Unutarjezična i međujezična frazemska konvergencija.			
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari	Nastava se izvodi u uvodnim predavanjima, a potom u izradi seminarskih zadataka pod mentorstvom voditelja kolegija.		
1.7. Obveze studenata			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu			
Pisani rad se temelji na prikupljenim, klasificiranim i obrađenim frazemima iz odabrana mjesna govora.			
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			

Fink Arsovski, Ž., Kovačević, B., Hrnjak A.: Bibliografija hrvatske frazeologije, Zagreb, 2010. (izbor bibliografskih jedinica)
Fink – Menac – Venturin: Hrvatski frazeološki rječnik, Zagreb, 2014.
Menac, A.: Hrvatska frazeologija, Zagreb, 2007.
Menac Mihalić, M. Celinić, A. Ozvučena čitanka iz hrvatske dijelektologije, Zagreb, 2012.
Popis se dopunjava recentnim radovima.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Menac-Mihalić, M.: Problemi izrade višedijalektnog frazeološkog rječnika, Filologija, 2002., 38/39, 49-55.
Izbor literature prema Fink Arsovski, Ž., Kovačević, B., Hrnjak A.: Bibliografija hrvatske frazeologije, Zagreb, 2010.
Popis se dopunjava recentnim radovima.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta; kolegijalna evaluacija, evaluacija predloženih i provedenih seminarских i istraživačkih zadataka.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Amir Kapetanović	
Naziv predmeta	Čakavski hrvatski književni jezik	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+2+0

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Opći je cilj kolegija usvajanje znanja o glavnim značajkama čakavskoga tipa hrvatskoga književnoga jezika u renesansnom stoljeću. Posebni su ciljevi kolegija razvijanje kompetencija studenata za samostalnu filološku interpretaciju jezika renesansnih čakavskih tekstova.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: osposobljavanje za služenje literaturom u znanstvenom radu, razvijanje kritičkoga mišljenja, osposobljavanje za samostalan i timski rad, razvijanje sposobnosti znanstvenoga izražavanja pisanjem pismenih zadataka (praktični rad).

Specifični: upoznavanje s primarnom i sekundarnom literaturom vezanom uz kolegij, primjena stečenih znanja iz drugih srodnih filoloških disciplina, razvijanje sposobnosti u čitanju i filološkom interpretiranju hrvatskih renesansnih čakavskih tekstova.

1.4. Sadržaj predmeta

Sadržaj kolegija mogao bi se najkraće opisati uz pomoć ovih natuknica: sociolingvističke odrednice čakavskoga književnoga idioma u renesansnom stoljeću, renesansna produktivnost na čakavštini, čakavski pisci i njihov izraz, pisana čakavska vrela (tiskane knjige, rukopisne zbirke, natpisi i grafiti), glavne strukturnojezične značajke književne čakavštine u XVI. stoljeću (fonologija, morfologija, sintaktička upotreba i značenja oblika, konstrukcije i rečenice), leksik i frazeologija, jezičnostilsko raslojavanje čakavštine u XVI. stoljeću.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☐ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

aktivno sudjelovanje u nastavi; malo samostalno istraživanje u obliku praktičnoga rada, usmeni ispit.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad

Portfolio						
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu						
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Kapetanović, Amir, Najstarije hrvatsko pjesništvo, uvod u knjizi: Kapetanović, Amir, Malić, Dragica i Štrkalj Despot, Kristina, <i>Hrvatsko srednjovjekovno pjesništvo: pjesme, plačevi i prikazanja na starohrvatskom jeziku</i> , Biblioteka Hrvatska jezična riznica, Niz Starohrvatska vrela, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, XV–LX.						
Kapetanović, Amir, Die štokavische Schriftsprache der Čakaver im 17. und 18. Jahrhundert, <i>Dalmatien als europäischer Kulturraum</i> , Ur. W. Potthoff, A. Jakir, M. Trogrlić, N. Trunte, Filozofski fakultet u Splitu - Odsjek za povijest, Split, 2010, 211–217.						
Kapetanović, Amir, Čakavski hrvatski književni jezik, <i>Povijest hrvatskoga jezika 2: 16. stoljeće</i> , ur. A. Bičanić, R. Katičić, J. Lisac, Croatica, Zagreb, 2011, 77–123.						
Kapetanović, Amir, Dijatopijske varijacije starohrvatske književne čakavštine, <i>Hrvatski dijalektološki zbornik</i> 18, Zagreb, 2013, 163–174.						
Milan Moguš, Povijest hrvatskoga jezika, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 1995, str. 53–79.						
Vončina, Josip, Jezična baština: lingvistička hrestomatija hrvatske književnosti od kraja 15. do početka 19. stoljeća, Književni krug, Split, 1988. [uvod o čakavskom književnom tipu i analize renesansnih čakavskih tekstova]						
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Glavan, Vjenceslav, Kongruencija u jeziku starih čakavskih pisaca, <i>Južnoslovenski filolog</i> 7, Beograd, 1928–1929, str. 111–159.						
Kapetanović, Amir, Govorni činovi i formalna/neformalna komunikacija u hrvatskim renesansnim poslanicama, <i>Colloquia Maruliana</i> 18, Split, 2009, str. 121–133.						
Kapetanović, Amir, Reflections of Church Slavonic-Croatian diglossia on the Baška tablet: a new contribution concerning its language and linguistic layers, <i>Zeitschrift für Slawistik</i> 60 (3), 2015, 335–365.						
Lisac, Josip, Refleksi jata u jeziku J. Barakovića u usporedbi s jezikom P. Zoranića, <i>Zadarska revija</i> (posebno izdanje: <i>Jurju Barakoviću o tristopedesetoj obljetnici smrti</i>), Zadar, 1979, str. 39–59.						
Malić, Dragica, <i>Jezik najstarije hrvatske pjesmarice</i> , Znanstvena biblioteka HFD-a 1, 1972, Zagreb.						
Malić, Dragica, <i>Povaljska listina kao jezični spomenik</i> , Znanstvena biblioteka, HFD-a 17, Zagreb, 1988.						
Malić, Dragica, <i>Na izvorima hrvatskoga jezika</i> , Hrvatska jezična baština, 2, Matica hrvatska, Zagreb, 2002.						
Mladenović, Aleksandar, <i>Jezik Petra Hektorovića</i> , Matica srpska, Novi Sad, 1968.						
Moguš, Milan, O Marulićevoj frazeologiji, <i>Colloquia Maruliana</i> 3, Split, 1994, str. 133–138.						
Vončina, Josip, O izvorima i jezičnim slojevima Lucičeve <i>Robinje</i> , <i>Dani hvarskog kazališta III: Renesansa</i> , Književni krug, Split, 1976, str. 135–184.						
Vončina, Josip, <i>Analize starih hrvatskih pisaca</i> , Čakavski sabor, Split, 1977.						
Vončina, Josip, <i>Jezičnopovijesne rasprave</i> , Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1979.						
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu						
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata		
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija						
Studentska evaluacija predmeta i pojedinih predavanja; kolegijalna evaluacija, analiza uspješnosti tematske radionice, kontinuirano skupljanje povratnih informacija (nastavnik - student; student - nastavnik).						

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Mateo Žagar	
Naziv predmeta	Grafolingvistika i filologija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznati studente s nužnošću adekvatnog razlikovanja primarno pismovnih pojava u tekstu, od onih koje transparentno iskazuju jezične informacije, te također naglasiti važnost prvih.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje kritičkoga mišljenja; razvijanje sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere; sposobnost prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima;

Specifični: razvijanje odnosa između razvijene teorijske lingvističke literature i mogućnostima uporabe na odabranu korpusu; razvijanje svijesti o grafematičkim i grafetičkim promjenama kroz vrijeme, i razvijanje opreza u procjenjivanju; upoznavanje sa specijaliziranom terminologijom.

1.4. Sadržaj predmeta

Osnovna je namjera kolegija da studente uputi u nove pristupe proučavanja pisane dimenzije književnojezičnih dokumenata, na svim trima nacionalnim povijesnim pismima. Napuštanje tradicionalnog pogleda na pismo kao na drugotnu jezičnu dimenziju, koja samo odslikava usmeno stanje, inzistiranje na ravnopravnosti oba načina jezičnog izražavanja, uz uvažavanje cjelokupnog procesa pisanja, te inzistiranje na lingvističkoj osnovici u pismovnom opisu, nudi nove mogućnosti pri periodiziranju i ubiciranju promatranih tekstova, te rekonstruiranju širenja pismovnih utjecaja. Cjelovit opis pisma nekog spomenika, osim opisa oblikovnih varijacija slova (*grafomorfologije*), mora podrazumijevati i opis modaliteta upisivanja jezičnih vrijednosti (*grafematika*), ponajprije na osnovnoj – fonematskoj/grafematskoj razini, te opis tzv. «vizualnog viška», koji nema svoj izravan odraz u jezičnoj strukturi, koji je «posve pismovan» (*grafetika*). Takav cjelovit i razrađen pristup pisanju uključuje i naslijeđena, bogata ali nedovoljno strukturirana, paleografska znanja. Posebna se pozornost usmjeruje na *orto* dimenziju svih nabrojanih razina: procese odabira grafijskih rješenja i njihova uređivanja.

Ponajviše na primjerima iz hrvatskoglagoljskih tekstova 11. 12. i 13. stoljeća nastoji se primjenom takvih metoda pokazati koji su smjerovi ustanovljavanja i razvoja tzv. hrvatske ustavne glagoljice, problematizira se «uglatost» kao temeljna razlikovna osobina ove glagoljičke inačice, predočava se podjela na dva «krila» hrvatskoga glagoljaštva u 12. st, procjenjuje se kakvi su konkretni međupisamski kontakti (koliko se čuva naslijeđen grafetički obrazac grčkih tekstova, kakav je utjecaj latiničke grafetičke prakse na glagoljičku, odnosno koliko su hrvatski glagoljaši inventivno tražili vlastita grafijska rješenja), kako se može opaziti različita brzina razvoja i standardizacije pojedinih grafetičkih rješenja (pritom se npr. motri razlika u praksi dinamičnog 13. stoljeća, i znatno «usporenijeg» 14.). Posebna se pozornost usmjeruje na sličan tip istraživanja koji je već proveden na tekstovima staroslavenskoga kanona, glagoljičkima i ćiriljičkima.

Pored svladavanja osnovne teorijske grafolingvističke literature, kandidati će imati zadatak opisati samostalno jedan odabrani uzorak hrvatskog srednjovjekovnog teksta na svim grafijskim razinama: grafomorfološkoj, grafematičkoj, grafetičkoj.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci	
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža	
	☐ vježbe	☐ laboratorij	
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad	
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije	
1.6. Komentari	Komentari: Nastava će se izvoditi u obliku interaktivnog predavanja.		
1.7. Obveze studenata			
Aktivno sudjelovanje u nastavi; pripremljenost za nastavu			
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)			
Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu			
Komentari. Studenti će se ispitati na temelju predavanja i svladane literature			
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
Žagar, Mateo: Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova, Zagreb 2007, odabrana poglavlja			
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)			
Dürscheid, Christa: „Einführung in die Schriftlinguistik“, Wiesbaden 2002 Eckhardt, Thorvi: „Azbuka. Versuch einer Einführung in das Studium der slavischen Paläographie“, Beč-Köln 1989. Gallmann, P.: „Graphische Elemente der geschriebenen Sprache“, Tübingen 1985 Mareš, F. W.: „A Basic Reform of the Orthography at the Early Period of Croatian-Glagolitic Church Slavonic“, u: Stone, G. i dr.: „The formation of the Slavonic literary languages“, Ohio 1985, 177-181 Miklas, H.: „Zur Struktur des kyrillisch-altkirchenslavischen (altbulgarischen) Schriftsystems“, u: <i>Palaeobulgarica</i> XII : 3-12, 1988 Miklas, H.: „Griechisches Schriftdenken und slavische Schriftlichkeit / Glagolica und Kyrillica zwischen Verschriftung und Verschriftlichung“, u: Ehler, Ch. i Schaefer, U. (ur.) – „Verschriftung und Verschriftlichung; Aspekte des Medienwechsels in verschiedenen Kulturen und Epochen“ Tübingen 1988, 132-155 Velčeva, B.: „Glagolica, Kyrillica, Orthographie und Sprache“, u: Trost, K. – Völkl, E. – Wedel, E. (ur.): <i>Symposium Methodianum /Beiträge der Internationalen Tagung in Regensburg</i> , Regensburg - 17. bis 24. April 1985 zum Gedenken an den 1100. Todestag des hl. Method/, Neuried 1988, str. 703-708			
Popis se dopunjava recentnim radovima.			
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu			
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija			

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Amir Kapetanović	
Naziv predmeta	Hrvatska jezična morfologija u dijakronijskoj perspektivi	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+2+0

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Cilj je kolegija dati studentima sažet prikaz osnovnih pravaca povijesnoga razvoja morfologije hrvatskoga jezika tipološki i u slavenskom kontekstu te razvijanje kompetencija za lingvističku i filološku interpretaciju jezičnopovijesne građe		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		
1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<u>Opći:</u> razvijanje kritičkoga mišljenja, osposobljavanje za služenje literaturom i računalnim programima (konkordancijama) u znanstvenom radu, osposobljavanje za timski rad i samostalno interpretiranje građe.		
<u>Specifični:</u> upoznavanje s užom primarnom i reprezentativnom sekundarnom literaturom, primjena stečenih znanja s drugih kolegija i iz drugih srodnih filoloških disciplina, razvijanje sposobnosti u interpretaciji jezične strukture povijesnih tekstova.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Uvodno će se na nekoliko primjera iz najstarijih i suvremenih tekstova raščlaniti morfonološka, morfološka (oblikotvorna / rječotvorna) i morfosintaktička problematika te pozicionirati hrvatske morfološke kategorije u slavenskom kontekstu i u dijakronijskoj vizuri. Razlučit će se promjenjive i nepromjenjive vrste riječi i istaknuti problemi u lingvističkoj i filološkoj interpretaciji jezičnopovijesne građe. Utabličeni pregled sklonjivih i sprezivih oblika iz starohrvatskoga (11.-15.), srednjohrvatskoga (16.-18. st.) i novohrvatskoga (19-20. st.) razdoblja bit će podloga za uočavanje bitnih razvojnih tendencija i rubnih dijalekatskih diferencijacija kao i odnosa hrvatskoga s crkvenoslavenskim (za starohrvatsko razdoblje) u jezičnoj realizaciji. Posebna pozornost posvetit će se glagolima, i to ne samo sprezanju glagolskih oblika nego i kategoriji glagolskoga vida u starohrvatskom i novijim razdobljima. Specifičnosti u tvorbi svih vrsta riječi posebno će biti istaknute za svako razdoblje. Zajedničke vježbe i samostalni zadatci bit će unaprijed osmišljeni prema najsuvremenijim metodičkim i didaktičkim načelima, koji će polaznicima omogućiti uvježbavanje i ponavljanje stečenih znanja te osposobljavanje za morfostilističke interpretacije hrvatske pisane baštine..		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☒ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari		
1.7. Obveze studenata	Aktivno sudjelovanje u nastavi; rješavanje zadataka, pismeni ispit.	
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)		

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

M. Haspelmath; A. D. Sims, *Understanding Morphology*, Hodder Education, 2010.

I. Lukežić, *Zajednička povijest hrvatskih narječja 2: Morfologija*, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet Rijeka – Katedra Čakavskoga sabora Grobinštine, Zagreb, 2015.

I. Marković, *Uvod u jezičnu morfologiju*, Disput, Zagreb, 2012.

R. Matasović, *Poredbeno povijesna gramatika hrvatskoga jezika*, Matica hrvatska, Zagreb, 2008.

M. Mihaljević, *Slavenska poredbena gramatika 2: Morfologija, Prozodija, Slavenska pradomovina*, Školska knjiga, Zagreb, 2014.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

B. Comrie, *Aspect: An Introduction to the study of verbal aspect and related problems*, London – New York – Melbourne: Cambridge University Press, 1976.

B. Comrie, *Tense*, Cambridge University Press, 1985.

B. Comrie, *Aspect in Slavic and neighboring languages*, in: Sprach- und Kulturkontakte im Polnischen (Specimina Philologiae Slavicae, Supplementband 23), Verlag Otto Sagner, München, 1987.

P. Ivić, *Srpskohrvatski padežni sistem u dijahroniji i dijatopiji*, u: O jeziku nekadašnjem i sadašnjem. – Beograd – Priština: BIGZ, Jedinstvo, 1990.

S. Ivšić, *Morfologija*, u: *Slavenska poredbena gramatika*, Školska knjiga, Zagreb, 1970.

A. Kapetanović, *Morfosintaktička obilježja, gramatičko i obavijesno ustrojstvo najstarijih hrvatskih epigrafskih glagoljčnih tekstova (XI.–XV. st.)*, Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa o životu i djelu akademika Branka Fučića (1920. – 1999.) "Az grišni diak Branko prdivkom Fučić", Zagreb, 2011, 391–400.

J. Vončina, *Analize starih hrvatskih pisaca*, Čakavski sabor, Split, 1977.

J. Vončina, *Jezičnopovijesne rasprave*, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb, 1979.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta i pojedinih predavanja; kolegijalna evaluacija, kontinuirano skupljanje povratnih informacija (nastavnik - student; student - nastavnik).

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Irena Miloš	
Naziv predmeta	Dijalekatska sintaksa	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

poznavanje metodologije istraživanja sintaktičke dijalekatske razine; uočavanje sintaktičkih posebnosti; usvajanje novoga dijalekatskog (sintaktičkog) sadržaja

1.2. Uvjeti za upis predmeta

-

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

povezivanje fonološke i morfološke dijalekatske razine sa sintaktičkom i semantičkom; zaokružen uvid u dijalekatsko istraživanje idioma

1.4. Sadržaj predmeta

Dijalekatska sintaksa zanimljivo je i jezično izazovno područje jer njezino proučavanje pretpostavlja uočavanje i proširivanje dosadašnjih (nemnogih) metodoloških i teorijskih načela te s tim u vezi ponudu novih jezičnih podataka. Usto, dijalekatska sintaksa pretpostavlja dobro poznavanje ponajprije fonološke i morfološke razine ciljanih idioma.

Predavanjima je obuhvaćen:

a) teorijski dio: metodologija i načela u istraživanju dijalekatske sintakse (starija i novija praksa); apstrahiranje sustava – od mjesnih idioma do dijalekta i narječja; istraživanje gramatičkih kategorija; nepunoznačne riječi s posebnim osvrtom na prijedloge kao nositelje značenja (primjena suvremenih metodoloških postupaka od uspostave temeljnoga inventara prijedloga do uspostave značenja; prijedložna i besprijedložna sintaktička upotreba; red riječi u rečenici i druge značajke sintaktičkoga dijalekatskoga ustrojstva)

b) praktični dio: rad na čakavskom, štokavskom i kajkavskom tekstu.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

seminarska radnja

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje

Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Inojezični utjecaji u hrvatskim dijalektima; Dijalekatska sintaksa // Hrvatski dijalektološki zbornik, ur. M. Moguš, knj. 12., 2003. (radovi: Vranić, Silvana, <i>Iz sintakse paških čakavskih govora</i> , i drugi) Finka, Božidar, <i>Upotreba nepromjenjivih riječi u čakavskim govorima na Dugom otoku</i> , Čakavska rič, 2, Split, 1971., str. 29–40. Stolac, Diana, Holjevac, Sanja, <i>Metodološka načela za proučavanje dijalekatske sintakse</i> , Hrvatski dijalektološki zbornik, HAZU/Razred za filološke znanosti, knjiga 12, Zagreb, 2003., str. 137–149. Miloš, Irena. 2013. <i>Prijedložna i besprijedložna upotreba akuzativa, genitiva i instrumentala u ekavskim čakavskim govorima</i> // <i>Fluminensia</i> , 25/2, 143-151. Miloš, Irena. 2013. <i>Prijedlozi u ekavskome dijalektu čakavskoga narječja</i> // Hrvatski dijalektološki zbornik, 18, 239-253. Miloš, Irena. 2012. <i>Prijedlozi u ekavskome dijalektu čakavskoga narječja u odnosu na prijedloge u drugim sustavima hrvatskoga jezika: teorijske postavke i metodologija opisa</i> // <i>Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje</i> , 38/1, 145-156.							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
Matešić, Mihaela: <i>Nepromjenjive riječi u Kastavštini Ive Jarda</i> (magistarski rad, rkp., Sveučilište u Rijeci, 2002.) Menac, Antica, <i>Upotreba i značenje padeža bez prijedloga u suvremenom ruskom i hrvatskom književnom jeziku</i> , Rad JAZU, JAZU/Razred za filološke znanosti, knjiga 427, Zagreb, 1989., str. 71–126. Pranjković, Ivo, <i>Gramatička značenja</i> , Mala knjižnica Matice hrvatske, Novi niz: kolo I., knjiga 5, Zagreb, 2013.							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							
Naslov				Broj primjeraka		Broj studenata	
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija							

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Sanja Holjevac	
Naziv predmeta	Hrvatska latinična grafija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Cilj je kolegija upoznati studente s razvojem i značajkama hrvatske latinične grafije od 14. do konca 19. stoljeća te osnovnim načelima i metodologijom grafijske analize kao dijela jezičnopovijesnih istraživanja. Studente će se upoznati s različitim pravcima razvoja i usustavljanja hrvatske latinične grafije s naglaskom na nastojanjima na njezinu reformiranju. Analizirat će se odabrani stari latinični rukopisni i tiskani tekstovi na hrvatskom jeziku, a posebna će se pozornost pritom posvetiti analizi grafijskih rješenja za one foneme koji su predstavljali najveći problem u procesu usustavljanja latinice za hrvatski jezik. Time bi se trebalo osposobiti studente za samostalne grafijske analize te za iščitavanje i razumijevanje rukopisnih i tiskanih tekstova pisanih hrvatskim jezikom i latiničnim pismom prije njegova konačna usustavljanja, kao temelj za daljnje jezikoslovne analize tih tekstova.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<u>Opći:</u> razvijanje kritičkoga mišljenja, razvijanje sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere, razvijanje sposobnosti samostalnoga istraživanja, prezentacije istraženih tema i rasprave o njima <u>Specifični:</u> razvijanje spoznaja o važnosti proučavanja i razumijevanja jezične povijesti u svim njezinim aspektima; upoznavanje s primarnom i sekundarnom literaturom vezanom uz kolegij; upoznavanje i razumijevanje pravaca razvoja i usustavljanja te značajki hrvatske latinične grafije od 14. do konca 19. stoljeća; osposobljavanje studenata za provođenje grafijske analize rukopisnih i tiskanih latiničnih tekstova pisanih starohrvatskom latiničnom grafijom te za njihovo iščitavanje i razumijevanje.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Kolegij će pratiti razvoj hrvatske latinične grafije od prvih tekstova iz druge polovice 14. stoljeća, preko pokušaja njezine reforme i uporabe u 16., 17. i 18. st., različitih tipova dopreporodne hrvatske latinične grafije (sjeverni – kajkavski, južni – dalmatinski, dubrovački, slavonski), ilirske grafijske reforme i njezinih dosega te djelatnosti hrvatskih filoloških škola u 19. stoljeću na rješavanju grafijskih problema, do konca 19. stoljeća i konačna definiranja i kodificiranja hrvatske latinice.		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari		
1.7. Obveze studenata		
Aktivno sudjelovanje u nastavi; samostalni istraživački rad; izlaganje rezultata istraživanja; seminarski rad; položen usmeni		

ispit.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Badurina, L., *Hrvatski slovnopis i pravopis u predstandardizacijskome razdoblju*, Povijest hrvatskoga jezika / Književnost i kultura devedesetih, Mićanović, K. (ur.), Zagrebačka slavistička škola, Zagreb, 2012., 65-96
Moguš, M., *Povijest hrvatskoga književnoga jezika*, Zagreb 1993.
Moguš, M. – Vončina, J. (1969), *Latinica u Hrvata*, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, knj. 11, 1969., str. 61-81.
Povijest hrvatskoga jezika, knj. 1-4, gl. urednik A. Bičanić, Zagreb 2009.-2015. (dijelovi o grafiji i dio naslovljen *Antologija...*)
Vince, Z., *Putovima hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb, 32002.
Malić, D., "Uvodna razmatranja", u knjizi: *Najstariji hrvatski latinički spomenici (do sredine 15. stoljeća)*, Stari pisci hrvatski, knjiga XLIII, Zagreb, 2004., str. I-CV.
Vončina, J., *Temelji i putovi Gajeve grafijske reforme*, Filologija, knj. 13, 1985., str. 7-88.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Badurina, L., *Kratka osnova hrvatskoga pravopisanja (metodologija rada na pravopisu)*, Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1996.
Ćurković, D., *Palatali u latiničnoj grafiji pisaca zadarsko-sibenskoga kruga XIV.-XVII. stoljeća*, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, knj. 34, 2008., str. 95-114.
Farkaš, L., *Od slovoslovnosti slavonske*. Osijek, 2010.
Frančić, A. – Kuzmić, B., *Jazik horvatski - jezične raščlambe starih hrvatskih tekstova*, Zagreb, 2009.
Holjevac, S., *Grafijska rješenja u dopreporodnim izdanjima riječke tiskare Karletzky*, Fluminensia, 25 (1), 2013., str. 119-134.
Jonke, Lj., *Hrvatski književni jezik 19. i 20. stoljeća*. Zagreb, 1971.
Malić, D., *Nedoumice u transkripciji stare hrvatske latinice*, Suvremena lingvistika, 1 – 2, 1997., str. 153-168.
Malić, D., *Žića svetih otaca*, Zagreb, 1997.
Maretić, T., *Istorija hrvatskoga pravopisa latinskijem slovima*, Djela JAZU, knjiga IX, Zagreb, 1889.
Pranjeković, I., *Franjevačko spisateljstvo na hrvatskome jeziku*, Zagreb, 2008.
Tafra, B., *Gramatika u Hrvata i Vjekoslav Babukić*, Zagreb, 1993.
Vončina, J., *Tekstološka načela za pisanu baštinu hrvatskoga jezičnog izraza*, Zagreb, 1999.
Vončina, J., *Iz dopreporodne hrvatske latinice*, Forum, br. 10-12, 2000., str. 1491-1509.
Stari latinični tekstovi dostupni u izvornicima ili pretiscima.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta; kolegijalna evaluacija; analiza uspješnosti istraživačkih zadataka i seminarskih radova; uspjeh na ispitu.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Mihaela Matešić	
Naziv predmeta	Interpretacija neprimjenjivih riječi	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Predstavljanje teorijskoga okvira koji se primjenjuje pri opisu nepromjenjivih riječi i predstavljanje metodologije istraživanja nepromjenjivih riječi u hrvatskome jeziku.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Nakon ispunjenih svih obaveza na predmetu studenti će biti sposobni:

- analizirati, usporediti i evaluirati metodološke postupke koji su primijenjeni pri dosadašnjim istraživanjima nepromjenjivih riječi
- odlučiti o pogodnosti dostupnoga korpusa tekstova za provedbu istraživanja određene skupine nepromjenjivih riječi
- oblikovati hipotezu pri istraživanju
- predložiti metodologiju istraživanja
- obrazložiti očekivani znanstveni doprinos istraživanja

1.4. Sadržaj predmeta

Gramatička kategorija nepromjenjivosti (ustanovljenje, kompleksnost, terminološka održivost). Metodologije opisa nepromjenjivih riječi: tradicionalni gramatički i leksikografski opisi; sintaktički i semantički opisi; kognitivnolingvistički opisi, pragmatolingvistički opisi. Stanje istraženosti nepromjenjivih riječi u hrvatskome jeziku (standardni jezik, narječja, povijesnojezični varijeteti). Korpusna istraživanja nepromjenjivih riječi (oblikovanje i prikupljanje korpusa, procjena mogućnosti istraživanja na dostupnim korpusima).

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su obavezni predati jedan istraživački rad, koji se vrednuje (nema završnoga ispita).

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad

Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjuje se istraživački rad. Temu istraživačkoga rada bira student u dogovoru s nastavnikom. Istraživački rad može biti preglednoga tipa (odgovara 5. razini znanja, tj. evaluaciji): student treba istražiti, usporediti i evaluirati metodološke postupke koji su primijenjeni pri istraživanju određene skupine nepromjenjivih riječi (na temelju izvješća o istraživanjima u odabranim znanstvenim radovima). Istraživački rad može biti vlastito istraživanje studenta (odgovara 6. razini znanja, tj. sintezi): student treba predložiti provedbu istraživanja određene skupine nepromjenjivih riječi na odabranome korpusu tekstova (govorenih ili pisanih tekstova), oblikovati hipotezu, predložiti metodologiju istraživanja i obrazložiti očekivani znanstveni doprinos takva istraživanja.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Badurina, Lada; Matešić, Mihaela (2006). „O tekstnim konektorima”, u: *Riječki filološki dani*. Rijeka: Filozofski fakultet. 205-222.
- Matešić, Mihaela (2004) Uzvici u hrvatskom standardnom jeziku // *Riječki filološki dani* 5. Lukežić, Irvin; Gašparović, Darko; Bačić-Karković, Danijela; Badurina Lada; Car-Mihec, Adriana; Kovačević, Marina; Stolac, Diana; Vranić, Silvana; Jurčić Katunar, Cecilija (ur.).Rijeka: FF. 337-344
- Miloš, Irena (2016). *Prijedlozi u čakavskome ekavskom dijalektu*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- Pranjeković, Ivo (2013). *Gramatička značenja*. Zagreb: MH (poglavlja: Suznačne riječi i njihove vrste, Nepromjenjive riječi i gramatika, Konjunktori, subjunktori i konektori u hrvatskome standardnom jeziku)
- Pranjeković, Ivo (1992). „Prilozi kao riječi sviju vrsta”, SL, 34. 243-249.
- Silić, Josip (2005). „Samoznačne (autosemantične) i suznačne (sinsemantične) vrste riječi u hrvatskome jeziku”, u: Zbornik Zagrebačke slavističke škole 2004. Zagreb: Filozofski fakultet. 13-18.
- Tekavčić, Pavao (1982). „O prilozima i 'prilozima'”. *Strani jezici*, 11, 1-2. 3-12.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Brala-Vukanović, Maja; Matešić, Mihaela (2015) „Croatian 'pointing words': Where body, cognition, language, context and culture meet”. *Dimenzije značenja*. Belaj, Branimir (ur.). Zagreb: FF i ZFF. 31-61
- Glušac, Maja; Rišner, Vlasta (2016) „O uporabi i značenju sekundarnih prijedloga nastalih gramatikalizacijom imenica”. *Rasprave IHJJ*, 42, 2. 409-442.
- Glušac, Maja (2012) „Prilozi kao vrsta riječi u hrvatskoj jezikoslovnoj literaturi”. *Peti hrvatski slavistički kongres: zbornik radova*. Turk, Marija; Srdoč-Konestra, Ines (ur.). Rijeka: FF. 405-413
- Badurina, Lada; Matešić, Mihaela (2013) „Poštapalice pod povećalom: o jednoj posebnoj vrsti diskursnih oznaka”. *Tuzla. Grad na znu soli* (zbornik radova). Turbić-Hadžagić, Amira (ur.). Tuzla: JU Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona. 9-24
- Matešić, Mihaela (2005) „Semantika uzvika (uvodne napomene)”. *Semantika prirodnog jezika i metajezik semantike*. Jagoda Granić (ur.). Zagreb – Split: HDPL. 471-478
- Matovac, Darko (2017) *Prijedlozi u hrvatskome jeziku: Značenje, prostorni odnosi i konceptualizacija*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Rišner, Vlasta (2009) „Prijedlog prema između dativa i lokativa”, u: *Jezični varijeteti i nacionalni identiteti, Prilozi proučavanju standardnih jezika utemeljenih na štokavštini*. Badurina, Lada; Pranjeković, Ivo; Silić, Josip (ur.). Zagreb: Disput. 357-375
- Rišner, Vlasta; Glušac, Maja (2016) „Great dissension in the description of minor parts of speech – prepositions and adverbs in Croatian normative literature. *Lingua Montenegrina* 2, 18. 123-145.
- Rišner, Vlasta (2005) „Prijedlozi nekad i danas”. *Zbornik Zagrebačke slavističke škole 2004*. Bagić, Krešimir (ur.). Zagreb: FF. 41-57.
- Rišner, Vlasta (2014) „Rubni hrvatski prijedlozi”. *Riječki filološki dani* 9. Stolac, Diana (ur.). Rijeka: Filozofski fakultet. 563-574.
- Rišner, Vlasta (2001) „Usporednost prijedloga u i na u akuzativnim i lokativnim prijedložnim izrazima”. *Drugi hrvatski slavistički kongres: zbornik radova*. Sesar, Dubravka; Bolt Vidović, Ivana (ur.). Zagreb: HFD i FF. 593-601.

Šarić, Ljiljana (2014). *Prostor u jeziku i metafora. Kognitivnolingvističke studije o prefiksima i prijedlozima*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk (poglavlja: Prefiksi, prijedlozi, značenjske mreže i radijalne kategorije, Prostorne čestice u kognitivnoj lingvistici, Kognitivosemantička analiza prijedloga uz)

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Nakon ispunjenih svih obaveza studenti evaluiraju rad nastavnika putem institucijski utvrđenog upitnika koji je prethodno prihvatilo, i prema potrebi modificiralo, Vijeće poslijediplomskoga studija. Nastavnik u suradnji s Vijećem poslijediplomskoga studija razmatra prikupljene evaluacije i prema potrebi predviđa daljnje postupke koji uključuju potrebne promjene u načinu rada radi ostvarivanja planirane razine izlaznih znanja, vještina i kompetencija.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Kristian Novak	
Naziv predmeta	Uvod u povijesnu sociolingvistiku	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Osnovni cilj predmeta Uvod u povijesnu sociolingvistiku je upoznati polaznike s osnovama sociolingvističke terminologije i metodologije, kako one u tradiciji varijacijske (Labov i sljedbenici), tako i one u tradiciji interakcijske sociolingvistike (Blom, Gumperz i sljedbenici). Osim toga, polaznici će se upoznati s trenutnim istraživačkim trendovima s područja povijesne sociolingvistike. Bit će im predstavljeno nekoliko studija slučaja iz strane literature. Nadalje, terminologija i osnovni koncepti ove discipline bit će oprimgjereni fenomenima i tekstnim izvorima iz povijesti hrvatskoga jezika, napose 19. stoljeća.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
Studenti će nakon odslušanoga kolegija i ispunjenih obaveza biti sposobni: - služiti se osnovnom sociolingvističkom terminologijom; - služiti se stručnom literaturom iz područja sociolingvistike i povijesne sociolingvistike i kritički joj pristupiti; - primijeniti analitički instrumentarij varijacijske i interakcijske sociolingvistike na proučavanje i kontekstualiziranje društveno-jezičnih fenomena u sadašnjosti i prošlosti; - osmisliti istraživanje temeljeno na sociolingvističkoj metodologiji.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Osnovna pitanja sociolingvistike i povijesne sociolingvistike. Društveno-politički kontekst nastanka discipline. Osnovni sociolingvistički pojmovi. Razlika između varijacijske i interakcijske sociolingvistike, oprimgjerenom klasičnim istraživanjima. Suvremeni trendovi u povijesnoj sociolingistici. Tekstni izvori – potencijal i ograničenja. Studije slučaja: višejezičnost i društveno-jezična situacija u hrvatskim zemljama u 19. stoljeću. Osmišljavanje vlastita istraživačkog projekta.		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari		
1.7. Obveze studenata	Pohađanje nastave, aktivnost na nastavi. Usmeni ispit.	
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)		

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad
Portfolio			

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Prilikom predstavljanja osnovne terminologije vezane za predmetnu znanstvenu disciplinu, diskusijom će se aktivirati prethodna empirijska znanja o različitim fenomenima. Nakon predstavljanja srodne skupine koncepata, od studenata će se tražiti da u kratkim esejima odnosno izlaganjima upotrijebe naučenu terminologiju kako bi opisali neki fenomen s kojim su se susreli tijekom studija, ali i izvan akademskog života. Također, od polaznika će se tražiti da identificiraju sociolingvističke fenomene u svojoj okolini, kao i potencijalno vrijedne korpusne izvore. Uspješnost polaznika prilikom obavljanja zadataka na nastavi uključit će se u određivanje konačne ocjene, nakon usmena ispita.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Katičić, Radoslav; Lisac, Josip (ur.): *Povijest hrvatskoga jezika*, Knjige 1 – 4, Zagreb: Croatica, 2009., 2011., 2013., 2015. (odabrana poglavlja).

Novak, Kristian: *Višejezičnost i kolektivni identiteti iliraca. Jezične biografije Dragojle Jarnević, Ljudevita Gaja i Ivana Kukuljevića Sakcinskog*. Zagreb: Srednja Europa, 2012. (odabrana poglavlja).

Hernández-Campoy, Juan Manuel; Conde-Silvestre, Juan Camilo (ur.): *The Handbook of Historical Sociolinguistics*, Blackwell, 2012. (odabrana poglavlja).

Halwachs, Dieter H. (2007): „Sociolingvistika“, u: Glovacki-Bernardi, Zrinjka: *Uvod u lingvistiku*. Zagreb: Školska knjiga, 2007., s. 217-244.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Vince, Zlatko: *Putovima hrvatskoga književnog jezika. Lingvističko-kulturnopovijesni prikaz filoloških škola i njihovih izvora. Treće, dopunjeno izdanje*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 2002.

Coulmas, Florian (ur.): *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford (i dr.): Blackwell Publishers Ltd., 1997.

Labov, William: *The Social Stratification of English in New York City*. Washington, D.C.: Center for Applied Linguistics, 1966. Drugo izdanje: Cambridge: Cambridge U. Press, 2006.

Blom, Jan-Petter; Gumperz, John.: „Social meaning in linguistic structure: code-switching in Norway“, u: Gumperz, John J.; Hymes, Dell (ur.): *Directions in Sociolinguistics: The Ethnography of Communication*, New York: Holt, Rinehart, and Winston, 1972., s. 407-434.

Bourdieu, Pierre: *Language and Symbolic Power*. Cambridge: Harvard University Press, 1991.

Weinreich, Uriel: *Languages in contact*. New York: Publications of the Linguistic Circle in New York, 1953.

Fishman, Joshua A. (1965): „Who speaks what language to whom and when?“, u: *La Linguistique* 2, 1965., s. 67-88.

Ferguson, Charles (1959): „Diglossia“, u: *Word* 15, s. 325–340.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Diskusijom na nastavi, usmenom provjerom znanja, koje se sastoji od diskusije o pročitanim tekstovima (dijelom prema izboru polaznika) te pokušaja identificiranja sociolingvističkih fenomena vrijednih proučavanja

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Anastazija Vlastelić	
Naziv predmeta	Jezik i mediji: sinkronija i dijakronija	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Cilj je kolegija upoznati studente s osnovnim načinima, načelima i metodologijama istraživanja jezika hrvatskih medija sa sinkronijskoga i dijakronijskoga aspekta

1.2. Uvjeti za upis predmeta

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Opći: razvijanje kritičkoga mišljenja; razvijanje sposobnosti potrebnih za profesionalni razvoj i izgradnju istraživačke karijere (samostalan rad, planiranje rada i korištenja vremena, organizacijske sposobnosti); sposobnost prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima.

Specifični: sposobnost primjene znanja o povijesnojezičnim i dijalektnim značajkama s obzirom na razvoj pojedinih jezičnih razina u prostoru i vremenu; usvajanje spoznaja o osnovnim razvojnim procesima u organskim idiomima, hrvatskim književnim jezicima te standardnom jeziku i njihovo prepoznavanje u novinarsko-publicističkom pisanom diskursu s obzirom na dijatopiju i dijakroniju; sposobnost za odabir metodologije istraživanja i prezentiranje rezultata analize određenoga korpusa.

1.4. Sadržaj predmeta

Povijesni okvir razvoja hrvatskih medija od pojave prvih novina do kraja 20. st. Pregled važnijih hrvatskih novina i časopisa s obzirom na prostor i vrijeme izlaženja. Jezične (povijesnojezične i dijalektne), stilske i pragmatičke značajke hrvatskih novina i časopisa – analiza odabranoga korpusa.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒	predavanja	☒	samostalni zadaci
	☒	seminari i radionice	☐	multimedija i mreža
	☐	vježbe	☐	laboratorij
	☐	obrazovanje na daljinu	☒	mentorski rad
	☐	terenska nastava	☒	ostalo: konzultacije

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Aktivno sudjelovanje u nastavi; pripremljenost za nastavu; samostalno istraživanje; konzultacije s nositeljem kolegija tijekom pisanja seminarskoga rada; seminarski rad; izlaganje.

1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)

Pohađanje nastave	Aktivnost u nastavi	Seminarski rad	Eksperimentalni rad
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Esej	Istraživanje
Projekt		Referat	Praktični rad

Portfolio						
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu						
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
<i>Povijest hrvatskoga jezika</i> , knj. 3 i 4, A. Bičanić (gl. ur.), Zagreb, 2013. – 2015. Rišner, V. i Glušac, M., <i>Kroz mijene i dodire publicističkoga stila</i> , Osijek, 2011. Vince, Z., <i>Putovima hrvatskoga književnog jezika</i> , Zagreb ³ 2002.						
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)						
Bagić, K., <i>Rječnik stilskih figura</i> , Zagreb, 2012. Fairclough, N., <i>Media Discourse</i> , London, 1995. Hudeček, L. i Mihaljević, M., <i>Jezik medija: publicistički funkcionalni stil</i> , Zagreb, 2009. Katnić-Bakaršić, M., <i>Stilistika</i> , Sarajevo, 2001. Kovačević, M. i Badurina, L., <i>Raslojavanje jezične stvarnosti</i> , Rijeka, 2001. Lakić, I., „Lingvistička analiza diskursa pisanih medija“, <i>Medijski dijalozi: časopis za istraživanje medija i društva</i> , br. 7, 2010., 7 – 18. Novak, K., <i>Višejezičnost i kolektivni identiteti iliraca. Jezične biografije Dragojle Jarnević, Ljudevita Gaja i Ivana Kukuljevića Sakcinskoga</i> , Zagreb, 2012. Pranjeković, I., <i>Jezik i beletristika</i> , Zagreb, 2003. ¹ , 2005. ² Rišner, V. (ur.), <i>Jezik medija nekada i sada</i> (zbornik radova), Osijek, 2015. Samardžija, M., <i>Iz triju stoljeća hrvatskoga standardnog jezika</i> , Zagreb, 1997. ¹ , 2004. ² Stolac, D., „Hrvatski jezik u prvim hrvatskim novinama (Kraljski Dalmatin, 1806. – 1810.)“, <i>Hrvati i Ilirske pokrajine ; Les Croates et les provinces illyriennes / F. Šanjek</i> (ur.), Zagreb, 2010., 573 – 586. Stolac, D. i Vlastelić, A., <i>Jezik reklama</i> , Zagreb – Rijeka, 2014.						
Popis se dopunjava recentnim radovima.						
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu						
Naslov		Broj primjeraka		Broj studenata		
1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija						
Studentska evaluacija predmeta; evaluacija predloženih i provedenih seminarskih i istraživačkih zadataka.						

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Diana Stolac	
Naziv predmeta	Hrvatski jezik u dijaspori	
Studijski program	Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika"	
Status predmeta	izborni	
Godina		
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	2+0+2

1. OPIS PREDMETA		
1.1. Ciljevi predmeta		
Cilj je kolegija upoznati studente s hrvatskim jezikom u dijaspori, upoznati sociolingvističko polazište za analize hrvatskoga kao nasljednoga jezika.		
1.2. Uvjeti za upis predmeta		

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet		
<u>Opći:</u> razvijanje kritičkoga mišljenja; razvijanje sposobnosti prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima; <u>Specifični:</u> razvijanje spoznaje o važnosti razumijevanja procesa u razvoju jezika izvan nacionalnoga prostora; razvijanje svijesti o važnosti očuvanja nematerijalne baštine; upoznavanje temeljne i izborne literature o predmetu, uz zauzimanje kritičkoga stava prema njoj; osposobljavanje za pristup istraživanjima; razvijanje kompetencije za iščitavanje podataka prikupljenih sociolingvističkim upitnicima.		
1.4. Sadržaj predmeta		
Osnova programa obuhvaća proučavanje razvoja hrvatskoga jezika u dijaspori, kako u povijesnim dijasporama (gradišćanskohrvatski jezik; moliški hrvatski jezik), tako i prekomorskim dijasporama (na primjeru australskih iseljenika) i europskim (prema izboru studenata). Predstavljaju se sociolingvistički pristupi jeziku iseljenika, upitnici za njihovo ispitivanje i načini zaključivanja. Komentiraju se razlike u jeziku prve, druge i treće generacije iseljenika, te u jeziku povratnika. Raspravlja se o jezičnoj kompetenciji govornika hrvatskoga kao nasljednog jezika. U analizi je naglasak na morfosintaktičkim i leksičkim promjenama te prebacivanju kodova.		
1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo: konzultacije
1.6. Komentari	Planira se organizacija jedne tematske radionice prema izboru studenata.	
1.7. Obveze studenata		
Aktivno sudjelovanje u nastavi; pripremljenost za nastavu; samostalno istraživanje; seminarski rad; projektni zadatak; izlaganje		
1.8. Praćenje rada studenata (prikaz kroz podjelu ECTS bodova)		

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt				Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Hlavac, J., Second-generation speech. Lexicon, code-switching and morpho-syntax of Croatian-English bilinguals. Bern 2003.

Hlavac, J.; Stolac, D. (ur.). Diaspora Language Contact. The Speech of Croatian Speakers Abroad, Berlin (u pripremi)

Filipović, R., Teorija jezika u kontaktu, Zagreb 1986.

Jelaska, Z. i sur., Hrvatski kao drugi i strani jezik, Zagreb 2005.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Clyne, M., Dynamics of Language Contact. Cambridge 2003.

Field, F. Linguistic Borrowing in Bilingual Contexts. Amsterdam 2002.

Gardner-Chloros, P., Code-switching. Cambridge 2009.

Matras, Y., Language Contact. Cambridge 2009.

Myers-Scotton, C., Multiple Voices. An Introduction to Bilingualism. Malden 2006.

Sočanac, L., Studije o višejezičnosti, Zagreb 2010.

Popis se dopunjava recentnim radovima.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Studentska evaluacija predmeta; evaluacija predloženih i provedenih istraživačkih zadataka, analiza uspješnosti tematske radionice.

3.3. Struktura studija, ritam studiranja i obveze studenata

Obvezne i izborne aktivnosti izvan nastave

Obvezne su i izborne studentske aktivnosti vezane uz nastavu i izvan nastave.

Obvezne i izborne aktivnosti izvan nastave ostvaruju se tijekom cijeloga studija, ali se za studente u punom radnom vremenu očekuje koncentracija tih aktivnosti od 2. do 4. semestra, a za studente u dijelu radnoga vremena od 3. do 8. semestra.

Student je dužan istraživačkim radom na projektu (terenska istraživanja u dijalektologiji i tekstološka u povijesti jezika) sakupiti 20 bodova (za 40 sati = 1 ECTS bod).

Student je dužan ostalim obveznim i izbornim aktivnostima izvan nastave sakupiti ukupno 10 ECTS bodova, s time da trebaju biti rezultat sudjelovanja u najmanje tri od devet navedenih kategorija, a ukupni udjel jedne kategorije ne može biti veći od 4 ECTS boda:

- rad na drugoj istraživačkoj ustanovi (za 40 sati = 1 ECTS bod);
- sudjelovanje na seminarima i radionicama na drugim poslijediplomskim studijima, tečajevima, ljetnim školama i sl. (za 30 sati = 1 ECTS bod);
- pisanje i objavljivanje radova (za objavljeni znanstveni rad 4 ECTS boda, za prikaz znanstvene literature i popularno-znanstveni rad 0,5 ECTS boda);
- sudjelovanje na znanstvenim skupovima (za izlaganje 2 ECTS boda, za sudjelovanje kao slušač nakon podnesenoga izvješća 0,5 ECTS boda);
- pisanje prijava projekata (za poslanu prijavu: 0,5 ECTS boda; za prihvaćeni projekt – sudionik projekta i pisanja projekta: 1 ECTS bod; za prihvaćeni projekt – voditelj: 2 ECTS boda)
- sudjelovanje u organizacijskom odboru znanstvenoga skupa (član: 0,5 ECTS booda; tajnik: 1 ECTS bod);
- organizacija i sudjelovanje na doktorandskim tribinama i sl. (za organizaciju za jednu akademsku godinu: 0,5 ECTS boda; za izlaganje: 0,5 ECTS boda)
- suradnja u nastavi na predmetima na preddiplomskom ili diplomskom studiju (za 30 sati = 1 ECTS bod);
- sudjelovanje na projektima kulturnih institucija iz područja očuvanja jezične i pisane baštine (za 50 sati = 1 ECTS bod).

Uvjeti upisa u sljedeći semestar

Uvjeti upisa određuju se za studente u punom radnom vremenu za semestre, a u dijelu radnoga vremena za godine studija.

Studenti u **punom radnom vremenu** imaju sljedeće uvjete za upis:

2. semestar

- ovjeren prethodni semestar

3. semestar

- ovjeren prethodni semestar
- pozitivan izvještaj savjetnika za 1. studijsku godinu
- izbor mentora
- 36 ECTS bodova (12 ECTS bodova iz obveznih predmeta, 4 iz izbornih, 18 iz rada na projektu i konzultacija s mentorom te 2 iz ostalih obveza)

4. semestar

- ovjeren prethodni semestar
- prihvaćena tema doktorske radnje

5. semestar

- ovjeren prethodni semestar
- pozitivan izvještaj mentora
- pozitivan izvještaj nositelja znanstvenoga projekta
- izvršene sve obveze s 1. godine studija, a iz druge godine ostvareno 41 ECTS bod (8 ECTS bodova iz obveznih predmeta, 8 iz izbornih, 22 iz rada na projektu i konzultacija s mentorom te 2 iz ostalih obveza)

6. semestar

- ovjeren prethodni semestar
- pozitivan izvještaj mentora
- pozitivan izvještaj nositelja znanstvenoga projekta
- izvršene sve obveze s 2. godine studija (**ukupno 120 ECTS bodova**)

Studenti u **dijelu radnoga vremena** imaju sljedeće uvjete za upis:

2. godina

- ovjereni prethodni semestri
- pozitivan izvještaj savjetnika za 1. studijsku godinu
- izbor mentora
- 11 ECTS bodova (10 ECTS bodova iz obveznih predmeta, te 1 iz ostalih obveza)

3. godina

- ovjereni prethodni semestri
- izvršene sve obveze s 1. godine studija, a iz druge godine ostvareno 27 ECTS bodova (8 ECTS bodova iz obveznih predmeta, 4 iz izbornih, 14 iz rada na projektu i konzultacija s mentorom te 1 iz ostalih obveza)

4. godina

- ovjereni prethodni semestri
- pozitivan izvještaj mentora
- prihvaćena tema doktorske radnje
- izvršene sve obveze s 2. godine studija, a iz treće godine ostvareno 27 ECTS bodova (4 ECTS boda iz izbornih predmeta, 21 iz rada na projektu i konzultacija s mentorom te 2 iz ostalih obveza)

5. godina

- ovjereni prethodni semestri
- pozitivan izvještaj mentora
- izvršene sve obveze s 3. godine studija, a iz četvrte godine ostvareno 21 ECTS bod (4 ECTS boda iz izbornih predmeta, 14 iz rada na projektu i konzultacija s mentorom te 3 iz ostalih obveza) (**ukupno 129 ECTS bodova**)